

www.turkishstudies.net/turkishstudies

Turkish Studies

eISSN: 1308-2140

Research Article / Araştırma Makalesi

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

Legally Alive, Functionally Fragile: The "Zombie State" Debate in Somalia and the Triad of Sovereignty, Legitimacy and Representation

Hukuken Yaşayan, Fiilen Kırılğan: Somali'de "Zombi Devlet" Tartışması ve Egemenlik, Meşruiyet, Temsil Üçlemesi

Zeynep Deniz Altınsoy* - Gül Seda Acet İnce**

Abstract: This study re-evaluates Somalia's prolonged classification as a "failed state" in the literature by conceptually framing it as a "zombie state". The study argues that, from this conceptual perspective, the Somali case demonstrates that the state cannot be defined solely by its institutional capacity and security performance; rather, legitimacy and representation must be considered jointly. Despite maintaining international legal status and diplomatic representation since 1991, Somalia's capacity to establish governance, ensure security, and provide substantive representation has been severely eroded. This clearly reveals that the state is a structure that 'exists legally yet does not function in practice'. The concept of the "zombie state", therefore, provides an analytical framework that clarifies the discrepancy between statehood as recognized in international law and the reality of de facto governance on the ground. Using a single-definition/single-measurement approach to operationalize the triad of sovereignty-legitimacy-representation, this study tracks both the post-1991 breakdown in Somalia and the limited signs of recovery since 2022 using the same set of indicators. The post-2022 recovery in the security sector, alongside institutional restructuring and increased integration into foreign affairs, demonstrates the potential to mitigate this zombie state to some extent. That said, the possibility of this process evolving into a lasting transformation depends on achieving simultaneous, sustainable improvements in sovereignty, legitimacy, and representation. Overall, this study discusses the analytical and normative implications of the relationships that international law and international organizations establish with states that are legally recognized but have effectively weakened, using Somalia as a case study.

Keywords: International Relations, Zombie State, Somalia, Sovereignty, Legitimacy, Representation.

* Asst. Prof. Dr., Bilecik Şeyh Edebali University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Business Administration

Dr. Öğr. Üyesi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-0335-3181>

deniz.altinsoy@bilecik.edu.tr

** Corresponding Author: Asst. Prof. Dr., Malatya Turgut Özal University, Doğanşehir Vahap Küçük Vocational School, Department of Management and Organization

Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Doğanşehir Vahap Küçük Meslek Yüksek Okulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3329-7480>

seda.acet@ozal.edu.tr

Cite as/ Atıf: Altınsoy, Z. D. & İnce-Acet, G. S. (2026). Legally alive, functionally fragile: The "zombie state" debate in Somalia and the triad of sovereignty, legitimacy and representation / Hukuken yaşayan, fiilen kırılğan: Somali'de "zombi devlet" tartışması ve egemenlik, meşruiyet, temsil üçlemesi. *Turkish Studies*, 21(Ö1), 191-237. [Special Issue Dedicated to Prof. Dr. Mahmut Özer]. Ankara Bilim University Publications. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.89202>

Received/Geliş: 02 January/Ocak 2026

Accepted/Kabul: 15 September/Eylül 2026

Published/Yayın: 20 September/Eylül 2026

Checked by plagiarism software

Öz: Bu çalışma, Somali'nin literatürde uzun süre “başarısız devlet” olarak kodlanan konumunu “zombi devlet” kavramsallaştırmasıyla yeniden değerlendirmektedir. Çalışmada, Somali örneği bu kavramsal bakışla ele alınarak, devletin yalnızca kurumsal kapasite ve güvenlik performansı üzerinden açıklanamayacağı; meşruiyet ve temsil eksenlerinin birlikte ve eşzamanlı biçimde ele alınması gerektiği savunulmaktadır. 1991 sonrasında Somali, uluslararası-hukukî kişiliğini ve diplomatik temsiliyetini korumuş olmasına rağmen, ülke içinde yönetim üretme, güvenliği sağlama ve substantif temsil kurma kapasitesi ciddi biçimde aşınmıştır. Bu durum, devletin “hukuken var ancak fiilen işlemeyen” bir yapı sergilediğini açık biçimde ortaya koymaktadır. “Zombi devlet” kavramsallaştırması, bu bağlamda, uluslararası hukukta tanınan devlet statüsü ile sahadaki fiili yönetim gerçekliği arasındaki uyumsuzluğu açıklayan analitik bir çerçeve sunmaktadır. Çalışma, egemenlik–meşruiyet–temsil üçlemesini tek tanım/tek ölçüm mantığıyla operasyonelleştirerek, Somali’de 1991 sonrası yaşanan kopuş ile 2022 sonrasında gözlenen sınırlı toparlanma emarelerini aynı göstergeler setiyle izlemektedir. 2022 sonrasında güvenlik alanında gözlenen toparlanma, kurumsal yeniden yapılanma ve dış ilişkilerde artan bütünleşmenin, bu “zombilik” hâlini belirli ölçülerde geriletme potansiyeli taşıdığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, bu sürecin kalıcı bir dönüşüme evrilebilmesi, egemenlik, meşruiyet ve temsil alanlarında eşzamanlı ve sürdürülebilir iyileşmelerin sağlanmasına bağlıdır. Sonuç olarak çalışma, Somali örneği üzerinden, uluslararası hukuk ve uluslararası örgütlerin hukuken varlığını koruyan ancak fiilen zayıflamış devletlerle kurduğu ilişkilerin doğurduğu analitik ve normatif sonuçları tartışmaya açmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası İlişkiler, Zombi Devlet, Somali, Egemenlik, Meşruiyet, Temsil.

Structured Abstract:

This study challenges the analytical limitations of the “failed state” concept commonly used in the international relations literature and proposes the “zombie state” as an alternative framework to overcome these limitations. Much of the existing literature assesses the erosion of the state's capacity primarily through the prism of security, the provision of public services, and the loss of institutional functions; by contrast, the question of how states maintain their international legal status and external representation is relegated to the background.

The main problem that this study addresses is that present approaches fail to adequately explain the disconnect between international legal status and actual governance capacity. This study aims to analyse this disconnect through the example of Somalia and to demonstrate that statehood can only be comprehended by considering the dimensions of sovereignty, legitimacy, and representation in conjunction, rather than solely on the grounds of capacity. Accordingly, the study re-evaluates Somalia's post-1991 political transformation through the lens of the “zombie state” concept and examines the impact of the recovery trends observed after 2022 on this structure.

The failed state literature has made significant contributions, especially by focusing on indicators such as the weakening of state capacity, the loss of the security monopoly, and disruptions to public services. However, this approach fails to explain how states sustain their recognition and diplomatic representation in the international community. This is why there has been a growing critique that statehood should be addressed through symbolic and legal dimensions of continuity, rather than solely through functional capacity. Critical and post-structuralist perspectives emphasise that legitimacy and representation are produced through normative acceptances, symbolic practices, and performative processes, not just through functionality. The concept of the “zombie state” stands out as one of the new analytical tools developed to explain states that persist in the international system despite having weakened internal operational capacities. The present study fills a gap in the literature by systematically addressing the disconnect between the “status” and “functioning” dimensions of statehood. It situates Somalia's case within this new conceptual framework.

This study proposes a holistic conceptual framework based on the triad of sovereignty, legitimacy, and representation. Each concept is addressed within this framework according to its formal and substantive dimensions: sovereignty, international recognition, and legal status (formal) are analysed by distinguishing between authority and governance capacity within the country (substantive). Legitimacy is conceptualised as the difference between legal/procedural compliance and social acceptance and between procedural compliance and performance-based approval. Representation is evaluated through the distinction between formal representation at the international level and substantive representation that reflects society's interests. This tripartite framework shows that a single measure of capacity cannot explain statehood; rather, it can manifest across multiple dimensions simultaneously. The concept of the “zombie state”, meanwhile, denotes a specific form of this divergence, analytically highlighting the mismatch between international legal existence and internal capacity for governance.

This study uses a qualitative case study approach and provides an in-depth analysis of Somalia. The research combines both historical process and conceptual analysis. Somalia's post-1991 period and post-2022 recovery process. The study compares Somalia's post-1991 period and post-2022 recovery process in terms of sovereignty, legitimacy, and representation. The study includes the analysis of secondary data sources (academic literature, reports from international organisations, United Nations resolutions, and policy documents). Analytically, a single definition and measurement logic were adopted for each concept, thereby ensuring comparability across different periods. This allows for systematic tracking of fractures across the various dimensions of statehood.

The study's findings suggest that rather than experiencing a “collapse” in the classical sense during the post-1991 period, Somalia entered a process of simultaneous fragmentation across sovereignty, legitimacy, and representation. International recognition and legal status were maintained, but internal sovereignty and governance capacity were severely weakened. On the legitimacy front, state authority has struggled to generate acceptance based on performance; instead, legitimacy has been sustained through international recognition and symbolic practices. While formal representative mechanisms have persisted, substantive representation that reflects society's interests has weakened. After 2022, a degree of recovery is evident, especially in the security sector; the state is beginning to re-establish control in some regions, and notable progress has been made in

restructuring relations with international actors and partially strengthening institutional capacity. However, this recovery is still far from producing a simultaneous and lasting transformation across all three dimensions.

The classic “failed state” category cannot fully explain Somalia; instead, the “zombie state” concept provides greater explanatory power. This study shows that statehood should be judged by the difference between status and function, not just by the loss of capacity. In this context, Somalia stands out as a typical example of a state form that legally maintains its existence in the international system but remains internally fragmented. Events after 2022 indicate that the zombie state condition has not completely disappeared; however, in certain areas, it has begun to be rolled back. That said, achieving lasting transformation depends on simultaneous, sustainable improvements in sovereignty, legitimacy, and representation.

Keywords: international relations, zombie state, Somalia, sovereignty, legitimacy, and representation.

ملخص منظم:

تتحدى هذه الدراسة القيود التحليلية لمفهوم «الدولة الفاشلة» الذي يشيع استخدامه في أدبيات العلاقات الدولية، وتقترح مفهوم «الدولة الزومبي» كإطار بديل للتغلب على هذه القيود. يقيم جزء كبير من الأدبيات الحالية تآكل قدرات الدولة بشكل أساسي من منظور الأمن، وتوفر الخدمات العامة، وفقدان الوظائف المؤسسية؛ وفي المقابل، تُهمش مسألة كيفية احتفاظ الدول بوضعها القانوني الدولي وتمثيلها الخارجي.

المشكلة الرئيسية التي تتناولها هذه الدراسة هي أن المناهج الحالية تفشل في تفسير الفجوة بين الوضع القانوني الدولي والقدرة الفعلية على الحوكمة تفسيرًا كافيًا. تهدف هذه الدراسة إلى تحليل هذه الفجوة من خلال مثال الصومال وإثبات أن مفهوم الدولة لا يمكن فهمه إلا من خلال النظر في أبعاد السيادة والشرعية والتمثيل مجتمعة، وليس على أساس القدرة وحدها. وبناءً على ذلك، تعيد الدراسة تقييم التحول السياسي في الصومال بعد عام 1991 من منظور مفهوم «الدولة الزومبي»، وتبحث في تأثير اتجاهات الانتعاش التي لوحظت بعد عام 2022 على هذه البنية.

وقد قدمت الأدبيات المتعلقة بالدول الفاشلة إسهامات مهمة، لا سيما من خلال التركيز على مؤشرات مثل ضعف قدرات الدولة، وفقدان احتكار الأمن، وتعطل الخدمات العامة. ومع ذلك، فإن هذا النهج يفشل في تفسير كيفية احتفاظ الدول باعتراف المجتمع الدولي بها وتمثيلها الدبلوماسي فيه. ولهذا السبب، تزايدت الانتقادات التي ترى أنه ينبغي معالجة مسألة الدولة من خلال الأبعاد الرمزية والقانونية للاستمرارية، بدلاً من التركيز على القدرة الوظيفية وحدها. وتؤكد المنظورات النقدية وما بعد البنيوية أن الشرعية والتمثيل ينشآن من خلال القبول المعياري والممارسات الرمزية والعمليات الأدائية، وليس فقط من خلال الوظيفة. ويبرز مفهوم «الدولة الزومبي» باعتباره إحدى الأدوات التحليلية الجديدة التي تم تطويرها لتفسير الدول التي تستمر في النظام الدولي على الرغم من ضعف قدراتها التشغيلية الداخلية. وتسد هذه الدراسة فجوة في الأدبيات من خلال معالجة الانفصال بين أبعاد «الوضع» و«الأداء» للدولة بشكل منهجي. وتضع حالة الصومال ضمن هذا الإطار المفاهيمي الجديد.

تقترح هذه الدراسة إطاراً مفاهيمياً شاملاً يستند إلى ثلاثية السيادة والشرعية والتمثيل. ويتم تناول كل مفهوم ضمن هذا الإطار وفقاً لأبعاده الشكلية والموضوعية: حيث يتم تحليل السيادة والاعتراف الدولي والوضع القانوني (الأبعاد الشكلية) من خلال التمييز بين السلطة والقدرة على الحوكمة داخل البلد (الأبعاد الموضوعية). ويتم تصور الشرعية على أنها الفرق بين الامتثال القانوني/الإجرائي والقبول الاجتماعي، وبين الامتثال الإجرائي والموافقة القائمة على الأداء. ويتم تقييم التمثيل من خلال التمييز بين التمثيل الشكلي على المستوى الدولي والتمثيل الموضوعي الذي يعكس مصالح المجتمع. ويُظهر هذا الإطار الثلاثي أن مقياساً واحداً للقدرة لا يمكنه تفسير مفهوم الدولة؛ بل يمكن أن يتجلى عبر أبعاد متعددة في آن واحد. وفي الوقت نفسه، يشير مفهوم «الدولة الزومبي» إلى شكل محدد من أشكال هذا التباين، حيث يسلط الضوء تحليلياً على عدم التوافق بين الوجود القانوني الدولي والقدرة الداخلية على الحوكمة.

تستخدم هذه الدراسة نهج دراسة الحالة النوعية وتقدم تحليلاً متعمقاً للصومال. ويجمع البحث بين التحليل التاريخي والتحليل المفاهيمي. فترة ما بعد عام 1991 في الصومال وعملية التعافي بعد عام 2022: تقارن الدراسة بين فترة ما بعد عام 1991 في الصومال وعملية التعافي بعد عام 2022 من حيث السيادة والشرعية والتمثيل. وتتضمن الدراسة تحليل مصادر البيانات الثانوية (الأدبيات الأكاديمية، وتقارير المنظمات الدولية، وقرارات الأمم المتحدة، ووثائق السياسات). ومن الناحية التحليلية، تم اعتماد تعريف واحد ومنطق قياس واحد لكل مفهوم، مما يضمن قابلية المقارنة عبر الفترات المختلفة. وهذا يتيح التتبع المنهجي للانقسامات عبر الأبعاد المختلفة للدولة.

تشير نتائج الدراسة إلى أن الصومال، بدلاً من أن تشهد «انهياراً» بالمعنى الكلاسيكي خلال فترة ما بعد عام 1991، دخلت في عملية تفكك متزامن على مستويات السيادة والشرعية والتمثيل. فقد تم الحفاظ على الاعتراف الدولي والوضع القانوني لكن السيادة الداخلية وقدرة الحوكمة تعرضتا لضعف شديد. وعلى صعيد الشرعية، واجهت سلطة الدولة صعوبة في كسب القبول

بناءً على الأداء؛ وبدلاً من ذلك، استمرت الشرعية من خلال الاعتراف الدولي والممارسات الرمزية. ورغم استمرار وجود آليات تمثيلية رسمية، فقد ضعف التمثيل الموضوعي الذي يعكس مصالح المجتمع. وبعد عام 2022، أصبح من الواضح حدوث قدر من الانتعاش، لا سيما في قطاع الأمن؛ فقد بدأت الدولة في إعادة بسط سيطرتها على بعض المناطق، وأحرز تقدم ملحوظ في إعادة هيكلة العلاقات مع الجهات الفاعلة الدولية وتعزيز القدرات المؤسسية جزئياً. ومع ذلك، لا يزال هذا الانتعاش بعيداً عن إحداث تحول متزامن ودائم عبر الأبعاد الثلاثة جميعها.

لا يمكن لفئة «الدولة الفاشلة» التقليدية أن تفسر حالة الصومال تفسيراً كاملاً؛ بل إن مفهوم «الدولة الزومبي» يوفر قدرة تفسيرية أكبر. توضح هذه الدراسة أن الدولة ينبغي أن تُقَيَّم بناءً على الفرق بين الوضع والوظيفة، وليس فقط على أساس فقدان القدرات. وفي هذا السياق، تبرز الصومال كمثال نموذجي لشكل دولة تحافظ قانونياً على وجودها في النظام الدولي، لكنها تظل مجزأة داخلياً. تشير الأحداث التي أعقبت عام 2022 إلى أن حالة «الدولة الزومبي» لم تختفِ تماماً؛ ومع ذلك، فقد بدأ تراجعها في بعض المناطق. ومع ذلك، فإن تحقيق تحول دائم يعتمد على تحسينات متزامنة ومستدامة في مجالات السيادة والشرعية والتمثيل.

الكلمات المفتاحية: العلاقات الدولية، الدولة الزومبي، الصومال، السيادة، الشرعية، والتمثيل.

Résumé Structuré:

La présente étude remet en question les limites analytiques du concept d'« État défaillant » couramment utilisé dans la littérature sur les relations internationales et propose celui d'« État zombie » comme cadre alternatif permettant de surmonter ces limites. Une grande partie de la littérature existante évalue l'érosion des capacités de l'État principalement à travers le prisme de la sécurité, de la fourniture de services publics et de la perte des fonctions institutionnelles ; en revanche, la question de savoir comment les États conservent leur statut juridique international et leur représentation extérieure est reléguée au second plan.

Le principal problème abordé par cette étude est que les approches actuelles ne parviennent pas à expliquer de manière adéquate le décalage entre le statut juridique international et la capacité réelle de gouvernance. Cette étude vise à analyser ce décalage à travers l'exemple de la Somalie et à démontrer que la nature d'État ne peut être appréhendée qu'en considérant conjointement les dimensions de la souveraineté, de la légitimité et de la représentation, plutôt que sur la seule base de la capacité. En conséquence, cette étude réévalue la transformation politique de la Somalie après 1991 à la lumière du concept d'« État zombie » et examine l'impact des tendances de redressement observées après 2022 sur cette structure.

La littérature consacrée aux États défaillants a apporté des contributions significatives, notamment en se concentrant sur des indicateurs tels que l'affaiblissement des capacités de l'État, la perte du monopole de la sécurité et les perturbations des services publics. Cependant, cette approche ne parvient pas à expliquer comment les États parviennent à maintenir leur reconnaissance et leur représentation diplomatique au sein de la communauté internationale. C'est pourquoi de plus en plus de voix s'élèvent pour affirmer que la notion d'État devrait être abordée sous l'angle des dimensions symboliques et juridiques de la continuité, plutôt que uniquement à travers la capacité fonctionnelle. Les perspectives critiques et poststructuralistes soulignent que la légitimité et la représentation sont le fruit d'acceptations normatives, de pratiques symboliques et de processus performatifs, et non pas uniquement de la fonctionnalité. Le concept d'« État zombie » s'impose comme l'un des nouveaux outils analytiques développés pour expliquer la persistance d'États au sein du système international malgré l'affaiblissement de leurs capacités opérationnelles internes. La présente étude comble une lacune dans la littérature en abordant de manière systématique le décalage entre les dimensions de « statut » et de « fonctionnement » de la condition d'État. Elle situe le cas de la Somalie dans ce nouveau cadre conceptuel.

Cette étude propose un cadre conceptuel holistique fondé sur la triade souveraineté, légitimité et représentation. Chaque concept est abordé au sein de ce cadre selon ses dimensions formelles et de fond : la souveraineté, la reconnaissance internationale et le statut juridique (dimensions formelles) sont analysés en distinguant l'autorité de la capacité de gouvernance au sein du pays (dimension de fond). La légitimité est conceptualisée comme la différence entre le respect des règles juridiques et procédurales d'une part, et l'acceptation sociale d'autre part, ainsi qu'entre le respect des procédures et l'approbation fondée sur les résultats. La représentation est évaluée à travers la distinction entre la représentation formelle au niveau international et la représentation de fond qui reflète les intérêts de la société. Ce cadre tripartite montre qu'une mesure unique de la capacité ne peut expliquer la condition d'État ; celle-ci peut au contraire se manifester simultanément à travers de multiples dimensions. Le concept d'« État zombie », quant à lui, désigne une forme

spécifique de cette divergence, mettant en évidence, d'un point de vue analytique, l'inadéquation entre l'existence juridique internationale et la capacité interne de gouvernance.

Cette étude utilise une approche qualitative par étude de cas et propose une analyse approfondie de la Somalie. La recherche combine à la fois une analyse des processus historiques et une analyse conceptuelle. La période post-1991 en Somalie et le processus de relance post-2022 : l'étude compare la période post-1991 en Somalie et le processus de relance post-2022 en termes de souveraineté, de légitimité et de représentation. L'étude comprend l'analyse de sources de données secondaires (littérature universitaire, rapports d'organisations internationales, résolutions des Nations unies et documents d'orientation). Sur le plan analytique, une définition et une logique de mesure uniques ont été adoptées pour chaque concept, garantissant ainsi la comparabilité entre les différentes périodes. Cela permet un suivi systématique des fractures à travers les différentes dimensions de la souveraineté étatique.

Les conclusions de l'étude suggèrent que, plutôt que de connaître un « effondrement » au sens classique du terme au cours de la période postérieure à 1991, la Somalie est entrée dans un processus de fragmentation simultanée des dimensions de la souveraineté, de la légitimité et de la représentation. La reconnaissance internationale et le statut juridique ont été maintenus, mais la souveraineté interne et la capacité de gouvernance ont été gravement affaiblies. Sur le plan de la légitimité, l'autorité de l'État a peine à susciter une acceptation fondée sur ses résultats ; au contraire, la légitimité a été maintenue grâce à la reconnaissance internationale et à des pratiques symboliques. Si les mécanismes représentatifs formels ont perduré, la représentation de fond reflétant les intérêts de la société s'est affaiblie. Après 2022, un certain redressement est observable, notamment dans le secteur de la sécurité ; l'État commence à rétablir son contrôle dans certaines régions, et des progrès notables ont été réalisés dans la restructuration des relations avec les acteurs internationaux ainsi que dans le renforcement partiel des capacités institutionnelles. Cependant, ce redressement est encore loin d'aboutir à une transformation simultanée et durable sur l'ensemble de ces trois dimensions.

La catégorie classique d'« État défaillant » ne permet pas d'expliquer pleinement le cas de la Somalie ; en revanche, le concept d'« État zombie » offre une meilleure capacité explicative. Cette étude montre que la nature d'un État doit être évaluée en fonction de la différence entre son statut et sa fonction, et non pas uniquement en fonction de la perte de ses capacités. Dans ce contexte, la Somalie apparaît comme un exemple typique d'une forme d'État qui maintient légalement son existence au sein du système international tout en restant fragmenté sur le plan interne. Les événements survenus après 2022 indiquent que la situation d'État zombie n'a pas complètement disparu ; toutefois, dans certaines régions, elle a commencé à reculer. Cela dit, la réalisation d'une transformation durable dépend d'améliorations simultanées et durables en matière de souveraineté, de légitimité et de représentation.

Mots-clés: relations internationales, État zombie, Somalie, souveraineté, légitimité et représentation.

Resumen Estructurado:

Este estudio cuestiona las limitaciones analíticas del concepto de «Estado fallido», habitualmente utilizado en la literatura sobre relaciones internacionales, y propone el de «Estado zombi» como marco alternativo para superar dichas limitaciones. Gran parte de la literatura existente evalúa la erosión de la capacidad del Estado principalmente a través del prisma de la seguridad, la prestación de servicios públicos y la pérdida de funciones institucionales; por el contrario, la cuestión de cómo los Estados mantienen su estatus jurídico internacional y su representación exterior queda relegada a un segundo plano.

El principal problema que aborda este estudio es que los enfoques actuales no logran explicar adecuadamente la desconexión entre el estatus jurídico internacional y la capacidad real de gobernanza. El presente estudio tiene por objeto analizar esta desconexión a través del ejemplo de Somalia y demostrar que la condición de Estado solo puede comprenderse considerando conjuntamente las dimensiones de soberanía, legitimidad y representación, en lugar de basarse únicamente en la capacidad. En consecuencia, el estudio reevalúa la transformación política de Somalia posterior a 1991 a través del prisma del concepto de «Estado zombi» y examina el impacto de las tendencias de recuperación observadas a partir de 2022 en esta estructura.

La literatura sobre los Estados fallidos ha aportado contribuciones significativas, especialmente al centrarse en indicadores como el debilitamiento de la capacidad estatal, la pérdida del monopolio de la

seguridad y las interrupciones en los servicios públicos. Sin embargo, este enfoque no logra explicar cómo los Estados mantienen su reconocimiento y representación diplomática en la comunidad internacional. Por ello, ha surgido una crítica cada vez mayor que sostiene que la condición de Estado debe abordarse a través de las dimensiones simbólicas y jurídicas de la continuidad, en lugar de basarse únicamente en la capacidad funcional. Las perspectivas críticas y posestructuralistas hacen hincapié en que la legitimidad y la representación se producen a través de aceptaciones normativas, prácticas simbólicas y procesos performativos, y no solo a través de la funcionalidad. El concepto de «Estado zombi» destaca como una de las nuevas herramientas analíticas desarrolladas para explicar a aquellos Estados que persisten en el sistema internacional a pesar de haber debilitado sus capacidades operativas internas. El presente estudio cubre una laguna en la literatura al abordar de forma sistemática la desconexión entre las dimensiones de «estatus» y «funcionamiento» de la condición de Estado. Sitúa el caso de Somalia dentro de este nuevo marco conceptual.

Este estudio propone un marco conceptual holístico basado en la tríada de soberanía, legitimidad y representación. Cada concepto se aborda dentro de este marco según sus dimensiones formales y sustantivas: la soberanía, el reconocimiento internacional y el estatus jurídico (formales) se analizan distinguiendo entre autoridad y capacidad de gobernanza dentro del país (sustantivas). La legitimidad se conceptualiza como la diferencia entre el cumplimiento legal o procedimental y la aceptación social, y entre el cumplimiento procedimental y la aprobación basada en el desempeño. La representación se evalúa mediante la distinción entre la representación formal a nivel internacional y la representación sustantiva que refleja los intereses de la sociedad. Este marco tripartito muestra que una única medida de capacidad no puede explicar la condición de Estado; más bien, esta puede manifestarse en múltiples dimensiones simultáneamente. El concepto de «Estado zombi», por su parte, denota una forma específica de esta divergencia, destacando analíticamente el desajuste entre la existencia jurídica internacional y la capacidad interna de gobernanza.

Este estudio utiliza un enfoque de estudio de caso cualitativo y ofrece un análisis en profundidad de Somalia. La investigación combina tanto el análisis del proceso histórico como el análisis conceptual. El período posterior a 1991 en Somalia y el proceso de recuperación posterior a 2022. El estudio compara el período posterior a 1991 en Somalia y el proceso de recuperación posterior a 2022 en términos de soberanía, legitimidad y representación. El estudio incluye el análisis de fuentes de datos secundarias (literatura académica, informes de organizaciones internacionales, resoluciones de las Naciones Unidas y documentos de política). Desde el punto de vista analítico, se adoptó una única definición y lógica de medición para cada concepto, garantizando así la comparabilidad entre los distintos periodos. Esto permite un seguimiento sistemático de las fracturas en las diversas dimensiones de la condición de Estado.

Las conclusiones del estudio sugieren que, en lugar de experimentar un «colapso» en el sentido clásico durante el período posterior a 1991, Somalia entró en un proceso de fragmentación simultánea en los ámbitos de la soberanía, la legitimidad y la representación. Se mantuvieron el reconocimiento internacional y el estatus jurídico, pero la soberanía interna y la capacidad de gobernanza se vieron gravemente debilitadas. En el ámbito de la legitimidad, la autoridad estatal ha tenido dificultades para generar aceptación basada en su desempeño; en su lugar, la legitimidad se ha mantenido a través del reconocimiento internacional y de prácticas simbólicas. Si bien han persistido los mecanismos representativos formales, la representación sustantiva que refleja los intereses de la sociedad se ha debilitado. A partir de 2022, se observa un cierto grado de recuperación, especialmente en el sector de la seguridad; el Estado está comenzando a restablecer el control en algunas regiones y se han logrado avances notables en la reestructuración de las relaciones con los actores internacionales y en el fortalecimiento parcial de la capacidad institucional. Sin embargo, esta recuperación aún está lejos de producir una transformación simultánea y duradera en las tres dimensiones.

La categoría clásica de «Estado fallido» no puede explicar plenamente el caso de Somalia; en cambio, el concepto de «Estado zombi» ofrece un mayor poder explicativo. Este estudio muestra que la condición de Estado debe juzgarse por la diferencia entre estatus y función, y no solo por la pérdida de capacidad. En este contexto, Somalia destaca como un ejemplo típico de una forma de Estado que mantiene legalmente su existencia en el sistema internacional, pero que sigue estando fragmentada internamente. Los acontecimientos posteriores a 2022 indican que la condición de Estado zombi no ha desaparecido por completo; sin embargo, en determinadas áreas, ha comenzado a remitir. Dicho esto, lograr una transformación duradera depende de mejoras simultáneas y sostenibles en materia de soberanía, legitimidad y representación.

Palabras clave: relaciones internacionales, Estado zombi, Somalia, soberanía, legitimidad y representación.

结构化摘要：

本研究对国际关系文献中常用的“失败国家”概念所存在的分析局限性提出了质疑，并提出“僵尸国家”这一替代性框架以克服这些局限。现有文献大多主要通过安全、公共服务供给以及制度功能丧失等视角来评估国家能力的削弱；相比之下，国家如何维持其国际法律地位和对外代表权这一问题则被置于次要地位。

本研究主要针对现有研究方法无法充分解释国际法律地位与实际治理能力之间脱节这一问题。本研究旨在通过索马里的案例分析这一脱节现象，并论证：只有将主权、合法性和代表性这三个维度结合起来考虑，而非仅基于能力这一维度，才能真正理解国家地位。因此，本研究通过“僵尸国家”概念的视角，重新评估了索马里1991年后的政治转型，并考察了2022年后观察到的复苏趋势对这一结构的影响。

关于失败国家的文献做出了重要贡献，特别是通过关注国家能力削弱、安全垄断丧失以及公共服务中断等指标。然而，这种方法无法解释国家如何在国际社会维持其承认和外交代表权。正因如此，越来越多的批评指出，国家地位应通过连续性的象征和法律维度来探讨，而非仅通过功能能力。批判理论和后结构主义视角强调，合法性与代表权是通过规范性认可、象征性实践和表演性过程产生的，而不仅仅依赖于功能性。“僵尸国家”这一概念作为一种新的分析工具脱颖而出，旨在解释那些尽管内部运作能力已然削弱，却仍能在国际体系中存续的国家。本研究通过系统地探讨国家“地位”与“运作”维度之间的脱节，填补了现有文献中的空白。研究将索马里的案例置于这一新的概念框架之下进行分析。

本研究提出了一个基于主权、合法性和代表性三要素的整体性概念框架。在此框架内，每个概念均根据其形式与实质维度进行探讨：主权、国际承认和法律地位（形式维度）的分析，通过区分国内的权威与治理能力（实质维度）来展开。合法性被概念化为法律/程序合规与社会接受之间的差异，以及程序合规与基于绩效的认可之间的差异。代表性则通过区分国际层面的形式代表性与反映社会利益的实质代表性来评估。这一三元框架表明，仅凭单一能力指标无法解释国家地位；相反，国家地位可同时体现在多个维度上。“僵尸国家”这一概念则指代这种背离的一种特定形式，从分析角度突显了国际法律存在与国内治理能力之间的不匹配。

本研究采用定性案例研究方法，对索马里进行了深入分析。研究结合了历史进程分析与概念分析。索马里1991年后的时期与2022年后的恢复进程 本研究从主权、合法性和代表性三个维度，对比了索马里1991年后的时期与2022年后的恢复进程。本研究包含对二手数据来源（学术文献、国际组织报告、联合国决议及政策文件）的分析。在分析层面，针对每个概念均采用了统一的定义和测量逻辑，从而确保了不同时期之间的可比性。这使得能够系统地追踪国家属性各维度上的断裂。

研究表明，索马里在1991年后并未经历传统意义上的“崩溃”，而是进入了一个在主权、合法性和代表性三个维度上同时发生碎片化的进程。虽然国际承认和法律地位得以维持，但国内主权和治理能力却严重削弱。在合法性方面，国家权威难以通过实际表现赢得认可；相反，合法性主要依靠国际承认和象征性实践得以维系。尽管正式的代表机制依然存在，但能够反映社会利益的实质性代表性却有所削弱。2022年后，复苏迹象已然显现，尤其体现在安全领域；国家正开始在部分地区重新确立控制权，并在重构与国际行为体的关系以及部分增强机构能力方面取得了显著进展。然而，这种复苏距离在所有三个维度上实现同步且持久的转型仍相去甚远。

传统的“失败国家”范畴无法充分解释索马里的情况；相反，“僵尸国家”概念提供了更强的解释力。研究表明，国家地位应根据“地位”与“功能”之间的差异来判断，而不仅仅依据能力的丧失。在此背景下，索马里作为一种典型的国家形态脱颖而出——它在国际体系中法律上仍维持着存在，但内部却处于分裂状态。2022年后的事态发展表明，“僵尸国家”状态并未完全消失；但在某些领域，

这种状态已开始被逐步扭转。话虽如此，要实现持久的转型，仍需在主权、合法性和代表性三个方面同时取得可持续的改善。

关键词：国际关系、僵尸国家、索马里、主权、合法性和代表性。

Структурированное Резюме:

В данном исследовании оспариваются аналитические ограничения концепции «несостоятельного государства», широко используемой в литературе по международным отношениям, и предлагается концепция «государства-зомби» в качестве альтернативной рамки для преодоления этих ограничений. В большинстве существующих работ оценка эрозии потенциала государства осуществляется преимущественно через призму безопасности, предоставления государственных услуг и утраты институциональных функций; при этом вопрос о том, как государства сохраняют свой международно-правовой статус и внешнее представительство, отходит на второй план.

Основная проблема, рассматриваемая в данном исследовании, заключается в том, что существующие подходы не позволяют адекватно объяснить разрыв между международно-правовым статусом и фактическим потенциалом государственного управления. Цель данного исследования — проанализировать этот разрыв на примере Сомали и продемонстрировать, что государственность можно понять только при комплексном рассмотрении аспектов суверенитета, легитимности и представительства, а не исключительно на основе потенциала. Соответственно, в исследовании проводится переоценка политических преобразований в Сомали после 1991 года через призму концепции «государства-зомби» и анализируется влияние тенденций восстановления, наблюдавшихся после 2022 года, на эту структуру.

Литература по «несостоятельным государствам» внесла значительный вклад, в частности, уделяя внимание таким показателям, как ослабление государственного потенциала, утрата монополии на обеспечение безопасности и сбои в работе государственных служб. Однако этот подход не объясняет, как государства сохраняют свое признание и дипломатическое представительство в международном сообществе. Именно поэтому все чаще звучит критика в адрес подхода, согласно которому государственность следует рассматривать исключительно через призму функциональных возможностей, а не с учетом символических и правовых аспектов преемственности. Критические и постструктуралистские подходы подчеркивают, что легитимность и представительство формируются посредством нормативных признаний, символических практик и перформативных процессов, а не только благодаря функциональности. Концепция «государства-зомби» выделяется как один из новых аналитических инструментов, разработанных для объяснения существования государств, которые сохраняются в международной системе, несмотря на ослабление внутренних операционных возможностей. Настоящее исследование восполняет пробел в литературе, систематически рассматривая разрыв между аспектами «статуса» и «функционирования» государственности. Оно рассматривает случай Сомали в рамках этой новой концептуальной модели.

В данном исследовании предлагается целостная концептуальная рамка, основанная на триаде суверенитета, легитимности и представительства. Каждое понятие рассматривается в рамках этой концепции с учетом его формальных и содержательных аспектов: суверенитет, международное признание и правовой статус (формальные аспекты) анализируются путем разграничения между властью и способностью к управлению внутри страны (содержательные аспекты). Легитимность концептуализируется как различие между соблюдением правовых норм и процедур и социальным признанием, а также между соблюдением процедур и одобрением, основанным на результатах деятельности. Представительство оценивается посредством разграничения между формальным представительством на международном уровне и содержательным представительством, отражающим интересы общества. Эта трехкомпонентная система показывает, что государственность нельзя объяснить с помощью одного-единственного показателя потенциала; напротив, она может проявляться одновременно во многих измерениях. Концепция «государства-зомби», в свою очередь, обозначает конкретную форму этого расхождения, аналитически подчеркивая несоответствие между международно-правовым существованием и внутренним потенциалом управления.

В данном исследовании используется подход качественного тематического исследования и проводится углубленный анализ ситуации в Сомали. Исследование сочетает в себе как анализ исторического процесса, так и концептуальный анализ. Период после 1991 года в Сомали и процесс восстановления после 2022 года. В исследовании сравниваются период после 1991 года в Сомали и процесс восстановления после 2022 года с точки зрения суверенитета, легитимности и представительства. Исследование включает анализ вторичных источников данных (научная литература, доклады международных организаций, резолюции Организации Объединенных Наций и программные документы). В аналитическом плане для каждого понятия было принято единое определение и логика измерения, что обеспечило сопоставимость результатов между различными периодами. Это позволяет систематически отслеживать разломы по различным измерениям государственности.

Результаты исследования свидетельствуют о том, что в период после 1991 года Сомали не пережила «коллапс» в классическом смысле, а вступила в процесс одновременной фрагментации в сферах суверенитета, легитимности и представительства. Международное признание и правовой статус сохранились, однако внутренний суверенитет и потенциал государственного управления были серьезно ослаблены. В плане легитимности государственная власть с трудом добивалась признания на основе результатов своей деятельности; вместо этого легитимность поддерживалась за счет международного признания и символических практик. Хотя формальные механизмы представительства сохранились, содержательное представительство, отражающее интересы общества, ослабло. После 2022 года наблюдается определенное восстановление, особенно в секторе безопасности; государство начинает восстанавливать контроль в некоторых регионах, и достигнут заметный прогресс в перестройке отношений с международными субъектами и частичном укреплении институционального потенциала. Однако это восстановление еще далеко от того, чтобы привести к одновременной и устойчивой трансформации по всем трем аспектам.

Классическая категория «несостоятельного государства» не может в полной мере объяснить ситуацию в Сомали; вместо этого концепция «государства-зомби» обладает большей объясняющей силой. Данное исследование показывает, что государственность следует оценивать по разнице между статусом и функцией, а не только по утрате потенциала. В этом контексте Сомали выделяется как типичный пример государственной формы, которая юридически сохраняет своё существование в международной системе, но остается внутренне фрагментированной. События после 2022 года указывают на то, что состояние «государства-зомби» не исчезло полностью; однако в определенных областях оно начало сдавать позиции. Тем не менее достижение устойчивых преобразований зависит от одновременного и устойчивого укрепления суверенитета, легитимности и представительства.

Ключевые слова: международные отношения, государство-зомби, Сомали, суверенитет, легитимность и представительство.

संरचित सारांशः

यह अध्ययन अंतर्राष्ट्रीय संबंधों के साहित्य में सामान्यतः प्रयुक्त "विफल राज्य" अवधारणा की विश्लेषणात्मक सीमाओं को चुनौती देता है और इन सीमाओं को दूर करने के लिए एक वैकल्पिक ढांचे के रूप में "ज़ॉम्बी राज्य" का प्रस्ताव करता है। मौजूदा साहित्य का अधिकांश भाग राज्य की क्षमता के क्षरण का मूल्यांकन मुख्य रूप से सुरक्षा, सार्वजनिक सेवाओं के प्रावधान और संस्थागत कार्यों के नुकसान के परिप्रेक्ष्य से करता है; इसके विपरीत, राज्यों द्वारा अपनी अंतर्राष्ट्रीय कानूनी स्थिति और बाहरी प्रतिनिधित्व को बनाए रखने का प्रश्न पृष्ठभूमि में चला जाता है।

इस अध्ययन द्वारा संबोधित की गई मुख्य समस्या यह है कि वर्तमान दृष्टिकोण अंतर्राष्ट्रीय कानूनी स्थिति और वास्तविक शासन क्षमता के बीच के असंबद्धता को पर्याप्त रूप से समझाने में विफल रहते हैं। इस अध्ययन का उद्देश्य सोमालिया के उदाहरण के माध्यम से इस असंबद्धता का विश्लेषण करना और यह प्रदर्शित करना है कि राज्यत्व को केवल क्षमता के आधार पर नहीं, बल्कि संप्रभुता, वैधता और प्रतिनिधित्व के आयामों को एक साथ ध्यान में रखकर ही समझा जा सकता है।

तदनुसार, यह अध्ययन "ज़ॉम्बी स्टेट" अवधारणा के परिप्रेक्ष्य में सोमालिया के 1991 के बाद के राजनीतिक परिवर्तन का पुनर्मूल्यांकन करता है और 2022 के बाद देखे गए सुधार के रुझानों के इस संरचना पर पड़ने वाले प्रभाव की जांच करता है।

विफल राज्य पर आधारित साहित्य ने महत्वपूर्ण योगदान दिया है, विशेष रूप से राज्य की क्षमता में कमजोरी, सुरक्षा एकाधिकार के नुकसान, और सार्वजनिक सेवाओं में व्यवधान जैसे संकेतकों पर ध्यान केंद्रित करके।

हालांकि, यह दृष्टिकोण यह समझाने में विफल रहता है कि राज्य अंतरराष्ट्रीय समुदाय में अपनी मान्यता और राजनयिक प्रतिनिधित्व को कैसे बनाए रखते हैं। इसीलिए यह आलोचना बढ़ रही है कि राज्यत्व को केवल कार्यात्मक क्षमता के माध्यम से नहीं, बल्कि निरंतरता के प्रतीकात्मक और कानूनी आयामों के माध्यम से भी संबोधित किया जाना चाहिए। आलोचनात्मक और उत्तर-संरचनावादी दृष्टिकोण इस बात पर जोर देते हैं कि वैधता और प्रतिनिधित्व केवल कार्यक्षमता के माध्यम से नहीं, बल्कि मानदंडगत स्वीकृतियों, प्रतीकात्मक प्रथाओं और प्रदर्शनकारी प्रक्रियाओं के माध्यम से उत्पन्न होते हैं। "ज़ॉम्बी राज्य" की अवधारणा उन नए विश्लेषणात्मक उपकरणों में से एक के रूप में उभरती है, जिसे कमजोर आंतरिक परिचालन क्षमताओं के बावजूद अंतराष्ट्रीय प्रणाली में बने रहने वाले राज्यों की व्याख्या करने के लिए विकसित किया गया है। यह वर्तमान अध्ययन राज्यत्व के "स्थिति" और "कार्यप्रणाली" आयामों के बीच के अंतर को व्यवस्थित रूप से संबोधित करके साहित्य में एक कमी को पूरा करता है। यह सोमालिया के मामले को इस नए वैचारिक ढांचे के भीतर रखता है।

यह अध्ययन संप्रभुता, वैधता और प्रतिनिधित्व की त्रयी पर आधारित एक समग्र वैचारिक ढांचा प्रस्तावित करता है। इस ढांचे के भीतर प्रत्येक अवधारणा को उसके औपचारिक और सारगर्भित आयामों के अनुसार संबोधित किया गया है: संप्रभुता, अंतराष्ट्रीय मान्यता और कानूनी दर्जा (औपचारिक) का विश्लेषण देश के भीतर प्राधिकरण और शासन क्षमता (सारगर्भित) के बीच अंतर करके किया जाता है। वैधता को कानूनी/प्रक्रियात्मक अनुपालन और सामाजिक स्वीकृति के बीच, और प्रक्रियात्मक अनुपालन और प्रदर्शन-आधारित अनुमोदन के बीच के अंतर के रूप में अवधारित किया गया है। प्रतिनिधित्व का मूल्यांकन अंतरराष्ट्रीय स्तर पर औपचारिक प्रतिनिधित्व और समाज के हितों को दर्शाने वाले वास्तविक प्रतिनिधित्व के बीच के अंतर के माध्यम से किया जाता है। यह त्रिपक्षीय ढांचा दर्शाता है कि क्षमता का एकमात्र माप राज्यत्व को समझा नहीं सकता; बल्कि, यह एक साथ कई आयामों में प्रकट हो सकता है। इस बीच, "ज़ॉम्बी स्टेट" की अवधारणा इस विचलन के एक विशिष्ट रूप को दर्शाती है, जो अंतरराष्ट्रीय कानूनी अस्तित्व और शासन के लिए आंतरिक क्षमता के बीच के अंतर को विश्लेषणात्मक रूप से उजागर करती है।

यह अध्ययन गुणात्मक केस स्टडी दृष्टिकोण का उपयोग करता है और सोमालिया का एक गहन विश्लेषण प्रदान करता है। यह शोध ऐतिहासिक प्रक्रिया और वैचारिक विश्लेषण दोनों को जोड़ता है। सोमालिया की 1991 के बाद की अवधि और 2022 के बाद की सुधार प्रक्रिया। यह अध्ययन संप्रभुता, वैधता और प्रतिनिधित्व के संदर्भ में सोमालिया की 1991 के बाद की अवधि और 2022 के बाद की सुधार प्रक्रिया की तुलना करता है। इस अध्ययन में द्वितीयक डेटा स्रोतों (शैक्षणिक साहित्य, अंतराष्ट्रीय संगठनों की रिपोर्टें, संयुक्त राष्ट्र के प्रस्ताव, और नीति दस्तावेज़) का विश्लेषण शामिल है। विश्लेषणात्मक रूप से, प्रत्येक अवधारणा के लिए एक ही परिभाषा और मापन तर्क अपनाया गया, जिससे विभिन्न अवधियों के बीच तुलना सुनिश्चित हुई। यह राज्यत्व के विभिन्न आयामों में दरारों को व्यवस्थित रूप से ट्रैक करने की अनुमति देता है।

अध्ययन के निष्कर्ष बताते हैं कि 1991 के बाद की अवधि के दौरान शास्त्रीय अर्थों में "पतन" का अनुभव करने के बजाय, सोमालिया संप्रभुता, वैधता और प्रतिनिधित्व में एक साथी खंडितता की प्रक्रिया में प्रवेश कर गया। अंतराष्ट्रीय मान्यता और कानूनी दर्जा बनाए रखा गया, लेकिन आंतरिक संप्रभुता और शासन क्षमता गंभीर रूप से कमजोर हो गई। वैधता के मोर्चे पर, राज्य प्राधिकरण प्रदर्शन के आधार पर स्वीकृति उत्पन्न करने के लिए संघर्ष कर रहा है; इसके बजाय, वैधता को अंतराष्ट्रीय मान्यता और प्रतीकात्मक प्रथाओं के माध्यम से बनाए रखा गया है। हालांकि औपचारिक प्रतिनिधि तंत्र बने हुए हैं, लेकिन समाज के हितों को दर्शाने वाली वास्तविक प्रतिनिधित्वता कमजोर हो गई है। 2022 के बाद, कुछ हद तक सुधार स्पष्ट है, विशेष रूप से सुरक्षा क्षेत्र में; राज्य कुछ क्षेत्रों में नियंत्रण फिर से स्थापित करना शुरू कर रहा है, और अंतरराष्ट्रीय अभिनेताओं के साथ संबंधों को पुनर्गठित करने और संस्थागत क्षमता को आंशिक रूप से मजबूत करने में उल्लेखनीय प्रगति हुई है। हालांकि, यह सुधार अभी भी तीनों आयामों में एक साथ और स्थायी परिवर्तन लाने से बहुत दूर है।

क्लासिक "विफल राज्य" श्रेणी सोमालिया को पूरी तरह से समझाने में सक्षम नहीं है; इसके बजाय, "ज़ॉम्बी राज्य" की अवधारणा अधिक व्याख्यात्मक शक्ति प्रदान करती है। यह अध्ययन दर्शाता है कि राज्यत्व का मूल्यांकन केवल क्षमता की हानि के आधार पर नहीं, बल्कि स्थिति और कार्य के बीच के अंतर के आधार पर किया जाना चाहिए। इस संदर्भ में,

सोमालिया एक ऐसी राज्य रूप का विशिष्ट उदाहरण है जो अंतर्राष्ट्रीय प्रणाली में कानूनी रूप से अपनी अस्तित्व बनाए रखता है, लेकिन आंतरिक रूप से खंडित बना हुआ है। 2022 के बाद की घटनाएँ यह दर्शाती हैं कि 'ज़ाम्बी राज्य' की स्थिति पूरी तरह से समाप्त नहीं हुई है; हालाँकि, कुछ क्षेत्रों में, इसे पीछे हटाना शुरू हो गया है। इसके साथ ही, स्थायी परिवर्तन प्राप्त करना संप्रभुता, वैधता और प्रतिनिधित्व में एक साथ, सतत सुधारों पर निर्भर करता है।

कीवर्ड: अंतर्राष्ट्रीय संबंध, ज़ाम्बी राज्य, सोमालिया, संप्रभुता, वैधता और प्रतिनिधित्व।

Yapılandırılmış Özet:

Bu çalışma, uluslararası ilişkiler literatüründe yaygın olarak kullanılan “başarısız devlet” kavramsallaştırmasının analitik sınırlarını sorgulamakta ve bu sınırlılıkları aşmak amacıyla “zombi devlet” kavramını alternatif bir açıklama çerçevesi olarak önermektedir. Mevcut literatür, devlet kapasitesindeki aşınmayı çoğunlukla güvenlik, kamu hizmeti sunumu ve kurumsal işlev kaybı üzerinden değerlendirmekte. Buna karşılık devletlerin uluslararası-hukukî statülerini ve dış temsilyetlerini nasıl sürdürdüğü sorusunu ikincil plana itmektedir.

Bu bağlamda çalışmanın temel problemi, uluslararası-hukukî varlık ile fiili yönetim kapasitesi arasındaki ayrışmanın mevcut yaklaşımlar tarafından yeterince açıklanamamasıdır. Çalışmanın amacı, Somali örneği üzerinden bu ayrışmayı analiz etmek ve devletliğin yalnızca kapasite temelli değil, aynı zamanda egemenlik, meşruiyet ve temsil boyutlarının birlikte ele alınmasıyla anlaşılabilirliğini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda çalışma, Somali’nin 1991 sonrası siyasal dönüşümünü “zombi devlet” kavramsallaştırması çerçevesinde yeniden değerlendirerek, 2022 sonrasında gözlenen toparlanma eğilimlerinin bu yapı üzerindeki etkisini incelemektedir.

Başarısız devlet literatürü, özellikle devlet kapasitesinin zayıflaması, güvenlik tekelinin kaybı ve kamu hizmetlerinin aksaması gibi göstergelere odaklanarak önemli katkılar sunmuştur. Ancak bu yaklaşım, devletlerin uluslararası sistemdeki tanınma statülerini ve diplomatik temsilyetlerini nasıl koruduklarını açıklamakta yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle literatürde son dönemde, devletliğin yalnızca işlevsel kapasite üzerinden değil, aynı zamanda sembolik ve hukuki süreklilik boyutlarıyla ele alınması gerektiğine yönelik eleştiriler artmıştır. Eleştirel ve post-yapısalcı yaklaşımlar, meşruiyet ve temsilin yalnızca işlevsellikten değil, aynı zamanda normatif kabuller, sembolik pratikler ve performatif süreçler üzerinden üretildiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda “zombi devlet” kavramsallaştırması, uluslararası sistemde varlığını sürdüren ancak iç işleyiş kapasitesi zayıflamış devletleri açıklamak için gelişen yeni analitik araçlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma, söz konusu literatürdeki boşluğu doldurarak, devletliğin “statü” ve “işleyiş” boyutları arasındaki kopuşu sistematik biçimde ele almakta ve Somali örneğini bu yeni kavramsal çerçeve içinde konumlandırmaktadır.

Çalışma, egemenlik-meşruiyet-temsil üçlemesine dayanan bütüncül bir kavramsal çerçeve geliştirmektedir. Bu çerçevede her bir kavram, biçimsel (formal) ve işlevsel (substantif) boyutlarıyla ele alınmaktadır: Egemenlik, uluslararası tanınma ve hukuki statü (biçimsel) ile ülke içindeki otorite ve yönetim kapasitesi (işlevsel) arasındaki ayrım üzerinden analiz edilmektedir. Meşruiyet, hukuki/prosedürel uygunluk ile toplumsal kabul ve performans temelli onay arasındaki fark üzerinden kavramsallaştırılmaktadır. Temsil, uluslararası düzeyde formel temsil ile toplumun çıkarlarını yansıtan substantif temsil arasındaki ayrışma üzerinden değerlendirilmektedir. Bu üçleme, devletliğin tekil bir kapasite ölçütüyle açıklanamayacağını; aksine farklı boyutlarda eşzamanlı olarak ayrışabileceğini göstermektedir. “Zombi devlet” kavramı ise bu ayrışmanın özgül bir biçimini ifade etmektedir. Uluslararası-hukukî varlık ile içsel yönetim kapasitesi arasındaki uyumsuzluğu analitik olarak görünür kılmaktadır.

Bu çalışma nitel bir vaka analizi yaklaşımına dayanmaktadır ve Somali örneğini derinlemesine incelemektedir. Araştırmada, tarihsel süreç analizi ile kavramsal çözümleme birlikte kullanılmıştır. Somali’nin 1991 sonrası dönemi ile 2022 sonrası toparlanma süreci, egemenlik-meşruiyet-temsil üçlemesi çerçevesinde karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Çalışmada, ikincil veri kaynakları (akademik literatür, uluslararası örgüt raporları, Birleşmiş Milletler kararları ve politika belgeleri) analiz edilmiştir. Analitik olarak, her bir kavram için tek tanım ve tek ölçüm mantığı benimsenmiştir. Böylece farklı dönemler arasında karşılaştırılabilirlik sağlanmıştır. Bu yaklaşım, devletliğin farklı boyutlarında yaşanan kırılmaların sistematik biçimde izlenmesine olanak tanımaktadır.

Çalışmanın bulguları, Somali'nin 1991 sonrası dönemde klasik anlamda bir "çöküş" yaşamaktan ziyade, egemenlik, meşruiyet ve temsil boyutlarında eşzamanlı bir ayrışma sürecine girdiğini göstermektedir. Egemenlik açısından, uluslararası tanınma ve hukuki statü korunurken, iç egemenlik ve yönetim kapasitesi ciddi biçimde parçalanmıştır. Meşruiyet boyutunda, devlet otoritesi performans temelli kabul üretmekte zorlanmış. Buna karşılık uluslararası tanınma ve sembolik pratikler üzerinden sürdürülen bir meşruiyet biçimi ortaya çıkmıştır. Temsil açısından ise formel temsil mekanizmaları devam ederken, toplumun çıkarlarını yansıtan substantif temsil zayıflamıştır. 2022 sonrası dönemde ise özellikle güvenlik alanında belirli bir toparlanma gözlenmiştir. Devletin bazı bölgelerde kontrol sağlamaya başlaması, uluslararası aktörlerle ilişkilerin yeniden yapılandırılması ve kurumsal kapasitenin kısmen güçlenmesi dikkat çekmiştir. Ancak bu toparlanma, üç boyutta eşzamanlı ve kalıcı bir dönüşüm üretmekten henüz uzaktır.

Bulgular, Somali'nin klasik "başarısız devlet" kategorisiyle tam olarak açıklanamayacağını; bunun yerine "zombi devlet" kavramsallaştırmasının daha yüksek açıklayıcılık sunduğunu ortaya koymaktadır. Çalışma, devletliğin yalnızca kapasite kaybı üzerinden değil, statü-işleyiş ayrışması üzerinden değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Bu bağlamda Somali, uluslararası sistemde hukuken varlığını sürdüren ancak içsel olarak parçalanmış bir devlet formunun tipik örneği olarak öne çıkmaktadır. 2022 sonrası gelişmeler, zombi devlet durumunun tamamen ortadan kalkmadığını. Ancak belirli alanlarda geriletmeye başladığını göstermektedir. Bununla birlikte, kalıcı bir dönüşümün gerçekleşebilmesi, egemenlik, meşruiyet ve temsil alanlarında eşzamanlı ve sürdürülebilir iyileşmelere bağlıdır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası İlişkiler, Zombi Devlet, Somali, Egemenlik, Meşruiyet, Temsil.

www.turkishstudies.net/turkishstudies

Turkish Studies

eISSN: 1308-2140

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

Legally Alive, Functionally Fragile: The "Zombie State" Debate in Somalia and the Triad of Sovereignty, Legitimacy and Representation

Introduction

State failure is typically conceptualized in the international relations literature as the erosion of the state's security monopoly, public services, institutional capacity, and border control (Rotberg, 2003; Call, 2008). This approach, while making functional loss on the ground visible, may sideline the conditions under which a state's international legal status and continuity of external representation can be maintained. This limitation of the capacity-centered interpretation necessitates a re-examination of statehood through the distinction between "status" and "functioning." While a state's international legal personality and recognition status are preserved, the fragmentation of governance and representation within the country can lead to a permanent mismatch between legal existence and actual effectiveness.

This is where the analytical value of metaphors becomes more apparent. Based on the conceptual metaphors theory, they offer a framework for understanding how structures our way of thinking about complex phenomena; in particular, they can provide an explanatory distillation under conditions of uncertainty and discontinuity (Lakoff & Johnson, 1980). The zombie analogy can also be used as a tool to make the tension between "legally existing but not functioning in practice" visible in a single image (Gray, 2018). Considered in conjunction with Baudrillard's discussion of the Simulacrum¹, the zombie state can be interpreted as a political form that continues to exist at the "sign" level, maintaining indicators such as recognition, the flag, representation, and membership, even as its capacity to produce material-functional content has weakened. This allows for the symbolic continuity of statehood and the collapse of its governance capacity to be discussed within the same framework.

In this study, this mismatch is analyzed through the sovereignty–legitimacy–representation triad. By adopting a single-definition and single-measurement logic for each concept, it becomes possible to trace the divergence between formal recognition and territorial/governance control in sovereignty; between legal/procedural conformity and societal/performance-based acceptance in legitimacy; and between formal representation and substantive representation in the case of representation (Krasner, 1999).

This study considers the concept of the "zombie state" not merely as a metaphor but as an analytical ideal type for explaining a specific state of sovereignty and legitimacy that emerges under certain conditions. The zombie state does not offer a direct alternative to the literature on failed states; rather, it defines situations in which a state's internal sovereignty and capacity for governance have deteriorated. Therefore, every low-capacity or fragile state cannot be classified as a zombie; the

¹ Simulacrum: an appearance that seeks to be perceived as reality. For further detail, see Baudrillard, J. (1994). *Simulacra and Simulation*. The University of Michigan Press.

concept's distinguishing feature is the simultaneous and sustained coexistence of functional collapse and international recognition.

Somalia's post-1991 experience provides an example of how, despite maintaining international recognition and external representational visibility, internal sovereignty can fragment, and legitimacy must increasingly be derived from external mechanisms (Menkhaus, 2007). Therefore, Somalia is considered a suitable case study for investigating how the tripartite structure broke down after 1991, and which indicators suggest a partial recovery after 2022.

This study focuses on the following research questions: What criteria can be used to explain why statehood in the Somali case is defined as "collapse," and how do capacity-centered approaches render certain dimensions invisible? How does the "zombie state" metaphor highlight the tension between international-legal existence and actual governance, through which analytical insights, under what conditions, do the limits of the metaphor become apparent? How can we reveal the fault lines through which Somalia "became a zombie state" after 1991, based on the triad of sovereignty-legitimacy-representation, and what indicators can be used to track this situation? What concrete indicators can be used to measure the recovery trends observed after 2022 across these three axes, and to what extent do these trends produce a lasting transformation? Using the case of Somalia, what normative implications can be drawn from the way international law and the practices of international organizations engage with states that are "legally alive but functionally weakened"?

The study's main argument, developed through the theoretical and analytical framework outlined by these research questions, is that Somalia's post-1991 political experience—despite maintaining continuity in its international-legal status and external representation—has produced a permanent decoupling along the axes of sovereignty, legitimacy, and representation due to the simultaneous erosion of authority, legitimacy, and substantive representation within the country; therefore, it can be analyzed more explanatorily through the conceptualization of a "zombie state" rather than the classical "failed state" literature.

The term "zombie state" refers to a state whose international legal sovereignty and visible representation persist while its internal sovereignty and substantive representational capacity have collapsed; its legitimacy is maintained through symbolic/procedural channels rather than through actual performance. The institutional realignment, recovery in the security sector, and signs of integration in foreign relations observed since 2022 are noted to have the potential to mitigate this "zombie-like" state to some extent; however, its permanence is dependent on simultaneous improvement across three axes.

This study discusses the concepts of sovereignty, legitimacy, and representation, which form the work's conceptual framework; it analytically establishes the connection between these concepts and the "zombie state" problem. The aim is to present a framework that identifies the conditions under which statehood can maintain legal continuity while losing its actual functioning. The basic assumption of the zombie state approach is that statehood is too multi-layered to be reduced to a single criterion of capacity. Therefore, the axes of sovereignty, legitimacy, and representation are treated analytically as distinct from one another; an operational set of definitions is established to enable the tracking of formal and functional differentiation within each axis.

Within this theoretical and conceptual framework, the study begins with an analysis of the literature on failed states, the critiques directed at this literature, and the theoretical background and analytical structure of the concept of the "zombie state." In the following section, the concepts of sovereignty, legitimacy, and representation are conceptualized within a single, consistent definition-measurement framework, and the study's methodological approach is presented. In a subsequent section, the erosion of state capacity in Somalia during the post-1991 period and the formation of a "legally existing but functionally inactive" state structure are examined, drawing on historical and empirical findings. The final section addresses the recovery observed in the security sector,

institutional restructuring, and trends toward integration in foreign relations following 2022, analyzing the extent to which these developments have mitigated the "zombie state" condition.

The Formal–Functional Distinction of Sovereignty: Sovereignty Regimes, the State of Exception, and the “Zombie” State

Krasner's (1999) “regimes of sovereignty” approach systematically addresses the multidimensional nature of sovereignty. Krasner analyzes sovereignty through four subcategories—international-legal sovereignty, Westphalian sovereignty, internal sovereignty, and interdependent sovereignty—thereby revealing the structural inconsistencies between states’ externally recognized statuses and their capacity to exercise authority internally. This framework is well-suited to explain how the tension between “international-legal sovereignty” and “internal sovereignty” allows for functional erosion even as formal existence persists.

Structural sovereignty is the state's international legal status and recognition; functional sovereignty, on the other hand, is the country's ability to exercise public authority, ensure security, and perform basic governance functions throughout its territory. In cases like Somalia, the problem lies in the simultaneous persistence of the first layer and the collapse of the second. The principles of sovereign equality and non-interference in internal affairs under international law presuppose the continuity of status; by contrast, the capacity vacuum on the ground brings to the fore the search for external support and sectoral power-sharing to enable effective governance. Krasner's (2004) “shared sovereignty” approach conceptualizes this transitional regime by proposing that national institutions and international actors establish a joint regulatory/implementation capacity in specific areas.

A more profound level of the debate on sovereignty is evident in Agamben’s theory of the state of exception. The sovereign's authority to suspend the law creates a paradoxical concept of sovereignty that can be positioned both within and outside the law, and this makes possible a form of existence that is “legally recognized yet deprived of political and social rights” (Agamben, 1998, pp. 6, 15, 77). The term “zombie state,” in this context, does not serve merely as a metaphorical description; rather, it is an analytical category situated at the intersection of Krasner’s approach to regimes of sovereignty and Agamben’s theory of the state of exception. Ultimately, when considered together, the conceptual foundation for the phenomenon of the “zombie state”—a state that maintains its status on the international stage yet fails to establish authority domestically—is being strengthened.

The Multilayered Construction of Legitimacy: Functionality, Symbolic Practices, and the Acceptance of “Zombie” States

The sustainability of state authority which requires not merely recognition but also processes of acceptance and endorsement necessitates a discussion of legitimacy that follows an analysis of sovereignty. Legitimacy is a fundamental concept in international relations that underpins the validity of states’ claims to authority and plays a central role in comprehending their presence, influence, and position within the international system. Hurrell (2005, p. 16) defines legitimacy as the notion that an international action or claim to authority is deemed reasonable from normative, moral, procedural, and legal perspectives. Legitimacy is a multifaceted process that depends as much on compliance with rules as on the international community’s perception of the action as “justified” and “appropriate.” Nevertheless, such acceptance is not based on the assumption of a homogeneous international community but on dominant norms shaped by power relations; thus, the phrase “deemed just and appropriate by the international community” refers to a historically and politically constructed regime of legitimacy rather than a neutral consensus.

Risse (2011) explains that legitimacy is less about having a strong state apparatus than about a system of governance accepted by the community and functioning at a minimum level. Hence, limited capacity does not necessarily imply a loss of legitimacy; the structure that emerges is

considered legitimate governance as long as the services and order provided by non-state actors are accepted. This perspective suggests that an actor's recognition in the international arena only gains significance through its capacity to exert concrete influence. Nevertheless, certain actors' ability to maintain their legitimacy without actually producing capacity highlights the limitations of this functionality-based approach. This is precisely where the concept of zombie states comes into play, signaling the erosion of legitimacy: These states maintain their existence solely through formal recognition and institutional visibility, without fulfilling any substantive role on the international stage.

Critical and post-structuralist interpretations, beyond functionality-oriented approaches, are gaining prominence in the literature. These works treat legitimacy as a phenomenon that is neither solely based on rational capacity nor merely a process constructed through social norms, symbolic practices, and performative representations (Barnett & Duvall, 2005, p. 68). Thus, they define diplomatic rituals, protocols, representational practices, and symbolic gestures as forms of performative legitimacy that are critical to actors' ability to maintain their presence on the international stage. (Neumann, 2012; Pouliot, 2008). This approach reveals that legitimacy is not merely a matter of functional rationality, but also a product of social construction. Particularly in diplomatic studies, the critical importance of symbolic representations and rituals for actors to maintain their presence on the international stage has been emphasized.

Barnett and Finnemore (2004) debate legitimacy as it relates to international organizations and describe it as a form of social recognition that combines both normative appropriateness and functional performance. According to these scholars, organizations can maintain their legitimacy by appearing to align with norms and values even if they fail to generate capacity; thus, their international presence is largely sustained through symbolic rituals, representational practices, and institutional continuity.

Legitimacy in this context is a multi-layered phenomenon based on normative and social practices that enable actors to maintain their symbolic positions on the international stage, rather than solely on rational-instrumental performance (Erman, 2018, p. 136). Particularly symbolic legitimacy reproduces the superficial stability of the international order, allowing actors that are dysfunctional or have diminished capacity to maintain the appearance of "continuity" within the system. The critical literature points out that these symbolic practices mask structural vulnerabilities and enable "zombie states" to survive within the international system. As a result, legitimacy extends beyond actual capacity and becomes performative recognition constructed by actors through representation, ritual, and normative conformity (Thomas, 2014). The author points out that three fundamental dimensions must be clearly distinguished in order to discuss legitimacy in a meaningful way: legal legitimacy refers to a norm's compliance with international law; moral legitimacy refers to its alignment with justice and ethical norms; and social legitimacy refers to its *de facto* acceptance by the international community. Combining these three layers introduces theoretical ambiguity, particularly when assessing state legitimacy. Ultimately, this expanded conceptual framework of legitimacy provides a theoretical explanation for how "zombie-states" entities that have lost their functionality but manage to survive through international recognition, rituals, and symbolic practices are possible.

The Multilayered Dimension of Representation: Formal Authority, Substantive Representation, and Performative Identity in the International Arena

Discussions of sovereignty and legitimacy explain the existence of actors and the acceptance of their claims to authority; the concept of representation, meanwhile, reveals on whose behalf and by what authority this authority is exercised. Considering these theoretical approaches together, it becomes apparent that representation is not merely a matter of formal recognition or legal

authorization; rather, its content, process, and performance dimensions collectively constitute a multilayered political relationship.

Pitkin (1967, p. 141) argues that representation is a multi-layered political bond that is not limited to a legal relationship of delegation. In the perception of representation, dimensions of descriptive similarity and symbolic meaning play a role alongside formal delegation and accountability. At the same time, the core of representation is substantive: the representative must actually act in the interests of those they represent. The distinction illustrates the deepening crisis of representation in situations where formal representation persists but the interests and needs of those represented are not reflected in politics. It provides a framework for understanding the disconnect between internal representation and its substance in zombie states. Although formal representation—constitutional institutions, legal authorization, and international recognition—continues in these states, substantive representation which refers to the reflection of the interests and needs of those represented in political decisions has largely disappeared.

Besson (2022, p. 506) discusses representation in the context of international organizations and states. In their view, international organizations should not be limited to institutions where only “states” are represented. On the contrary, the “multiple international representation” system should be a central actor in its own right. This pluralist conception of representation argues that democratic legitimacy can be built on a more solid foundation at the international level. According to this conception, the often homogeneous, monolithic, and even undemocratic structures of states can obscure social diversity under the guise of “state representation.” This criticism suggests that representation in international organizations should be reimagined as a democratic practice that reflects social diversity, rather than as a formal right reserved solely for states. Besson also emphasizes that democratic representation should not be reduced to a result-based (output-based) assessment. Instead, they argue that it is essential for the processes of representation such as decision-making, negotiation, and the creation of law to be organized in an inclusive, fair, and participatory (input-based) manner. (p. 500). Therefore, Besson’s emphasis on process-oriented democratic representation reveals why the legitimacy of zombie states remains fragile and superficial.

Schwartz (1988) views representation neither as a mere “transfer of authority” nor as a legal status, but as a relational process that continuously produces the community’s political identity, values, and common interests. In this context, it represents a lively and reciprocal relationship between a community and the individual or institution speaking on its behalf. Without this relationship, there can be no question of “representation.” Representation is a dynamic institution with legal, social, and political dimensions that has continually evolved alongside the historical development of democracy. It ensures the legitimacy of those in power by expressing the public will at both the symbolic and institutional levels and occupies a central place in the practice of governance (Özkan, 2020, p. 238).

Paul Sharp (1999) considers the concept of representation to be one of the fundamental elements of international relations. According to Sharp, diplomacy is not just a technical mechanism through which states convey their interests. It is a fundamental practice of representation through which actors present their identities, values, and self-narratives on the international stage. Therefore, representation is a process that determines the way states gain a presence on the international stage, are perceived, and establish their legitimacy. Transcending classical instrumental interpretations of diplomacy, this approach transforms representation into an analytical framework explaining the social and symbolic dimensions of international politics. Diplomacy becomes a realm of interaction where identity, meaning, and legitimacy shape the international order, as actors performatively reproduce who they are. Thus, diplomacy becomes a tool that enables the reproduction of legitimacy in zombie states at a symbolic and representational level rather than through substantive content. Sharp’s approach, however, places the concept of representation at the center of international

relations theory, redefining diplomatic practice both as a space for interaction and as a constitutive element of the international system.

From Failed State to Zombie State: Functional Loss, Symbolic Continuity, and Legal Gaps

These theoretical concepts provide the necessary framework to explain actors that retain their formal existence in the international system while losing their functional capacity. The functional erosion of sovereignty, the reduction of legitimacy to symbolic practices, and the detachment of representation from its substantive meaning, transforming it into mere institutional visibility, pave the way for the emergence of structures described in the literature as “zombie states.”

Before moving on to the concept of the “zombie state,” it should be noted that the term “failed state” has long been used in the literature to describe similar phenomena. However, this concept has often proved analytically inadequate and has failed to fully capture the dysfunction of these states.

The literature on international relations has recently shifted toward new conceptual tools to explain the role of actors whose functional significance has diminished in recent years but who continue to maintain their legal and symbolic presence. Perhaps the most notable example of this is the adaptation of the zombie metaphor from popular culture for theoretical analysis. The zombie metaphor, which describes beings that exist on the edge between life and death, driven by external forces yet having lost their intrinsic capacity, offers an especially suitable framework for defining states in contemporary international relations that “maintain their existence but fail to function.” The primary characteristic of zombies in popular culture is that, although biologically dead, they are driven by external forces. This feature draws an analytical parallel to the discussions of “failed states” in International Relations. This approach allows us to explore in practice how traditional concepts of sovereignty and legitimacy have eroded, representation has become symbolic, and why the international community sometimes strategically maintains such actors within the system. Thus, the zombie metaphor provides a powerful analytical vantage point for comprehending the tension between the collapse of institutional capacity and the persistence of formal existence.

Modern international legal practice does not provide a well-established normative framework for addressing the dissolution of states or the cessation of state functions. As a result, the process of state failure—specifically, how it should be defined and assessed, and what legal consequences it entails—remains a significant regulatory gap (Özalp, 2014, p. 350). A failed state is a state that, although recognized by the international community as sovereign, is unable to fulfill its fundamental obligations to its citizens and the international community. Characterized by the gradual collapse of state institutions, this condition becomes evident as the government loses its capacity to ensure security, enforce the law, provide public services, control its borders, and maintain its economic and administrative infrastructure (Giorgetti, 2010). A failed state can no longer provide its citizens with the fundamental political benefits of modern statehood, such as security, political order, justice, infrastructure, healthcare, education, trade, and banking. Failed states are often unable to fulfill the core functions expected of a state (security, territorial integrity, provision of public goods, etc.) either at all or to a sufficient degree (Özalp, 2014, p. 353).

Krasner (2004) asserts that collapsed and dysfunctional states can retain their legal existence while effectively becoming incapable actors, and proposes arrangements for “shared sovereignty” with international actors in certain areas. Thus, before the state disappears entirely, it may evolve into a form of governance that is “kept afloat” by external support in sectors where it cannot operate on its own. Indicators such as failure to ensure security, inability to provide basic services, and lack of effective authority over the territory are highlighted in the literature on failed states (Saeed, 2020, p. 772; Helman & Ratner, 1992, p. 5). However, Call (2008) stresses that a single, all-encompassing

category of “failed state” is problematic, noting that different states can face different types of problems.

A significant number of definitions of failed states tend to reduce the state’s loss of functionality primarily to institutional capacity deficits. However, these definitions do not sufficiently address the “state of existence” in which the state is maintained. However, zombie states are not just a sign of collapse: These actors are recognized on the international stage, maintain diplomatic relations, and sometimes conduct procedural practices such as elections. However, this so-called “vitality” is, for the most part, limited to formal continuity rather than to the production of function. Consequently, the zombie metaphor provides a useful framework for conceptualizing the tension inherent in the state’s ability to be both “legally existent” and “functionally inactive” simultaneously (Lakoff & Johnson, 1980).

The zombie state is therefore not merely a “more severe” form of the failed state. It is a form of continuity that can be sustained through symbolic and procedural channels within the international system, despite the loss of capacity. The continuity is sometimes reflected when legal texts lose their practical relevance. For example, Brady’s (2021, p. 1067) concept of “zombie constitutional provisions” emphasizes that norms that remain in the text but have lost their application and binding force create institutional inertia within the state. Similarly, Chandler (2006, p. 24) defines entities sustained through external intervention and recognition—even when their social legitimacy and administrative capacity have weakened—as “ghost states,” arguing that in such cases, while the state’s shell is preserved, its internal sovereignty erodes. Mbembe’s (2003, p. 40) approach to necropolitics² also shows that governance can create a void that “suspends life” when conditions that protect life cannot be established, even if institutions persist in form. Dillon’s (2019) discussion of “zombie biopolitics,”³ however, provides a way to link situations in which political capacity and rights can be effectively suspended while biological existence is maintained to the “apparently alive, but functionally defunct” nature of the zombie state.

The analytical power of the “zombie” concept is evident in its applicability beyond the state to institutional structures. Gray’s (2018, p. 3) “living–dead–zombie” classification for international organizations holds that a “zombie organization” may arise when the institutional form persists even though vitality and activity have collapsed. The problem at this point is the gap between symbolic presence and actual function. While an institution or state may appear sustainable from the outside, its capacity to govern may be eroding from within (Rotberg, 2003). Baudrillard’s framework of simulation conceives this shift as an order where form takes the place of function. Zürn’s (2014, pp. 261–262) critique of global governance, meanwhile, broadens this observation by noting the rise of institutions on the international stage that “formally exist but do not actually function.” Thus, the concept of the “zombie state” can be considered a comprehensive analytical tool, revealing political forms that simultaneously exhibit a collapse of capacity and formal continuity.

The “Legally Persistent” State

The concept of a “de jure state” in international law is based on the assumption that the deterioration of a state’s actual capacity to govern does not automatically terminate its international personality. Statehood is conceptualized as a status that can be maintained through formal indicators such as recognition, membership, diplomatic representation, and a shield of normative protection, as well as through the exercise of effective authority on the ground. Hence, a state that “exists in law”

²Necropolitics describes the complex relationship between sovereignty and death, in which the ultimate expression of sovereignty lies largely in the power to decide who lives and who dies. For more information, see: Mbembe, A. (2003). *Necropolitics*. *Public Culture*, 15 (1), 11-40. <https://doi.org/10.1215/08992363-15-1-11>

³Zombie biopolitics is defined as a practice of power that goes beyond classical biopolitics, turning some people into socially living dead. For more information, see: Dillon, E. M. (2019). *Zombie Biopolitics*. *American Quarterly*. 71(3), 625-652. <https://doi.org/10.1353/aq.2019.0047>

refers to a legal existence that can be safeguarded by the principles of sovereign equality and territorial integrity even if its administrative practices weaken, within the logic of stability of the international order ("UN Charter," 1945, Art. 2/2 and 2/4).

The basic criteria of statehood are traditionally expressed in the four-part formula of the Montevideo Convention: "a permanent population, a defined territory, a government, and the capacity to enter into relations with other states" ("The Montevideo Convention," 1933, Art. 1). This formula is significant because it indicates that the state has an "objective" core even before it is recognized. However, it also perpetuates the debate over how the element of "government" should be understood—whether it is merely formal or constitutes an effective authority. As a matter of fact, the problem in cases of weak or failed states is not the presence of population and territory, but rather the question of what threshold, below which the government's level of "effectiveness" renders statehood questionable. Montevideo's position suggests that crossing this threshold does not automatically result in the "cessation of the state"; rather, statehood can be preserved as a legal status ("Montevideo Convention," 1933, Art. 1).

Recognition plays a decisive role at this point. Current state practice emphasizes that recognition is not "constitutive" but primarily "explanatory/declaratory" in nature; that is, the existence of statehood is linked not to the act of recognition but to the presence of objective elements ("The Recognition of States," 2005, pp. 1–2). However, the same text states that recognition is of practical importance for an entity to "function as a state" within the international system; without recognition, diplomatic relations and the capacity to engage in international transactions may be limited. This dual outcome causes the typical tension in "legally existing" states. While statehood is legally preserved, the inability to fill that status with effective governance leads to a disconnect between "existence" and "functioning" ("The Recognition of States," 2005, p. 2).

The debate on continuity, on the other hand, shifts the issue of recognition to a more structural level. "Continuity" conveys the idea that the dissolution of the state is the exception, whereas the state's legal personality can be preserved even during serious internal crises. The international community's response to the phenomenon of "failed/collapsed states" is supported by approaches that emphasize the preservation of borders and legal personality, and that even the membership of such states does not automatically cease (Thürer, 1999, p. 753). This perspective views a "legally existing" state as remaining the fundamental unit of the international order even if it loses its actual capacity. It is interpreted as "suspended functionality" rather than extinction.

This rationale of continuity is also consistent with the membership regime of the UN Charter. The Charter associates membership with statehood and conceives of expulsion from membership as an exceptional sanction subject to specific procedures, rather than as a natural consequence ("UN Charter," 1945, Art. 5). Simultaneously, the principle of sovereign equality complicates the process of easily challenging the legal status of a member state solely on the grounds of a lack of "internal effectiveness" ("UN Charter," 1945, Art. 2/2). This is why the state that "exists in law" becomes a status-bearer that continues to reproduce its international personality through membership in international organizations and diplomatic continuity.

The theoretical clarity of the concept of continuity is reinforced by distinguishing between "the continuity of the state" and "state succession." Succession is defined as the "substitution" of one state for another, whereby the responsibilities of international relations are transferred (Vienna Convention, 1978, Art. 3). This definition means that in instances where internal authority has collapsed, but the entity is still recognized as the same state under international law, continuity rather than succession will prevail. Often, in cases of state collapse, there is no "new state to replace the old one," and instead the state's international legal personality is preserved. At the same time, only its internal governance capacity is disrupted.

The normative background of this legal stability is also reflected in the non-interference and territorial integrity-centered approach of foundational texts such as the UN Charter and the “Declaration on Friendly Relations.” The declaration emphasizes the need to avoid undermining states’ territorial integrity through the abuse of the right to self-determination. It establishes the principle of refraining from using or threatening to use force against the sovereignty and political independence of states as the backbone of the system (A/RES/2625, 1970). Thus, the “state governed by law,” despite its actual fragility, functions as a kind of “legal stabilizer” that prevents the breakdown of order: even if the state’s internal capacity weakens, the preservation of its status from an external perspective restores the stability of the international system’s borders and membership.

Somalia is one of the most striking examples that highlight the practical implications of this legal framework. The argument that collapsed states retain their statehood is based primarily on the continuing UN membership of countries such as Somalia, Liberia, and Afghanistan. It is considered that this continuity of membership supports the notion of “state continuity” despite the absence of an effective government. The context of Somalia is as follows: while UN bodies note the “absence of an effective government,” they continue to call for respect for sovereignty and territorial integrity; thus, the state’s legal existence is preserved, even as the breakdown in governance capacity becomes evident. Therefore, during the transition to Somalia, the question of where the “sovereignty–legitimacy–representation” triad broke down after 1991 and where it partially recovered after 2022 offers an analytical framework suitable for establishing the concrete contours of the concept of a “state that exists in law” (Moscoso de la Cuba, 2011, pp. 159–160).

Sanctions, Arms Embargo, and Maritime Authorizations: The Legal Regime Applied to the ‘Zombie’

Sanctions are often designed to limit conflict and curb the economy of violence in the Somali context, rather than to “bring down the state.” This approach, instead of eliminating the state’s legal personality under international law, creates a framework that preserves the continuity of its status by restricting the resources and scope of action of certain actors, while simultaneously curtailing its capacity. The sanctions can therefore be interpreted as a means of simultaneously addressing the dual challenge of “sustaining existence while limiting functionality” of zombie states.

Similarly, weapons embargoes have been implemented as a security measure aimed at limiting the capabilities of armed groups and the spread of violence, rather than as a punitive regime “against the Somali state.” The embargo’s exception and exemption mechanisms, however, reflect the international community’s efforts to maintain the status quo while providing controlled support for the reconstruction of the security sector.

Maritime authorizations are one of the areas where capacity gaps are most evident. The Security Council’s mandates under Chapter VII have expanded international law enforcement capabilities to address piracy and arms trafficking in Somali territorial waters and the adjacent high seas, while also seeking to maintain a language of “consent/cooperation” that does not entirely disregard Somalia’s formal claim to sovereignty. This framework for maritime authorizations serves as an example of outsourcing the provision of actual security in a specific area, while preserving the international legal personality of a state whose internal security capabilities are weakening.

Taken together, these regulations show that the legal framework imposed on Somalia, while maintaining the formal shell of sovereignty, attempts to fill gaps in governance and security capacity through “sectoral” and “temporary” mechanisms. The two-way nature of this process demonstrates that the zombie-state phenomenon can be managed at the legal level through a “suspended” status.

Legal indicators of a country’s recovery from zombie status are associated with minimum thresholds that signal a sustained recovery in actual governance capacity, beyond mere continuity of status. This implies that the focus should shift from external intervention and authorization as the

standard approach towards empowering national institutions to take responsibility for security and justice. Additionally, representation should go beyond being just procedural, aiming to deliver concrete outcomes. The fulfillment of international obligations should also transition from external oversight to being embedded within internal institutions.

Somalia Case Analysis: The Post-1991 Disintegration Period

This section examines Somalia as an example of long-term disjunction between status and function, rather than as an exceptional extreme case. Positioning Somalia in this way aims to show that the concept of a “zombie state” offers an analytical framework applicable to other cases with similar structural conditions, rather than limiting it to a historical situation specific to that country.

In 1991, when the central government collapsed following the overthrow of the Siad Barre regime, Somalia became one of the longest-lasting examples of “complete disintegration” in modern history. Bradbury (2010) notes that Somalia became a “test case” in post-Cold War debates on humanitarian intervention due to the crisis triggered by the collapse of the state and the civil war in 1992. Nevertheless, attempts to establish a functional central government in the decades that followed consistently struggled to produce results (p. 1–3). The crucial point here is that the resolution is not limited to a mere “lack of capacity” and simultaneously produces fractures in the three fundamental pillars of statehood (sovereignty, legitimacy, and representation).

On the sovereignty front, the gap between international legal sovereignty and domestic sovereignty in post-1991 Somalia has widened rapidly. Mankhaus states that Somalia has existed without a functioning central government since January 1991. Despite numerous attempts at reconstruction supported by external actors, these efforts have long failed to establish a lasting national administration (2004, p. 8). This shows that the “legal existence of the state” does not automatically translate into a legitimate monopoly on the use of force and administrative coordination across the country. Consequently, while Somalia is recognized within the international system as the “State of Somalia,” domestic sovereignty is largely divided among local authorities, armed groups, and fragmented forms of governance.

The legal response of the international community has been decisive from the perspective of “managing” the period of disintegration. The Security Council, in resolution 733 of 1992, established a wide-ranging embargo regime to cut off the flow of arms fueling the conflict (UNSC, S/RES/733, 1992). These decisions aim to work within a framework that, while affirming Somalia's status as a subject of international law, also seeks to contain the security risks posed by the country's *de facto* fragmentation through normative constraints and external oversight mechanisms. The regime imposed on Somalia during the period of disintegration was not aimed at “dismantling the state.” Rather, it was based on the logic of limiting the spillover effects—such as the flow of arms, the economy of violence, and regional instability—resulting from the state's weak functioning. The disintegration of legitimacy is twofold. First, the central government has been unable to maintain continuity in exercising its legitimate functions (lawmaking, tax collection, and the provision of public services). Second, this void, even when filled by actors capable of establishing local order in certain areas by generating “*de facto* legitimacy,” has struggled to evolve into a common national political contract. Bradbury points out that the intertwining of the international community's state-building and counterterrorism objectives with humanitarian aid practices has complicated both the governance regime and perceptions of legitimacy in Somalia. Particularly, the dominance of external agendas has increased the fragility of local political consensus (2010, p. 3). The tension between “symbolic continuity” and “social/performance legitimacy” inherent in the logic of the zombie state is further exacerbated by this effect.

The dissolution of the representative body has chronicled the question of “on whose behalf the state speaks.” The weakening of the central government has often led to claims of representation being based either on specific coalitions or on temporary institutional arrangements. This has resulted

in “formal representation” continuing at the international level, while the capacity for “substantive representation” remains a matter of debate within the country. Menkhaus's examples of peace processes and transitional governments demonstrate that international recognition can be achieved at times, but combining this recognition with governance and security capacity across the country remains an ongoing challenge (2004, pp. 8–9). This is why post-1991 Somalia comes close to the “backbone” of the “zombie state” debate: the name and status of the state remain in place, but the functions that this status entails remain fragmented and limited for a long time. Disintegration is not a “disappearance”; instead, it is a long-term deterioration in which the legal-institutional framework remains intact, but the production of content fails to maintain continuity.

Post-2022 Recovery: Security Gains and Regime Recalibration

The post-2022 recovery should be interpreted as an attempt to increase functionality and re-establish sovereignty, rather than as a “full recovery.” This period differs from others because it has generated greater momentum, particularly in the security sector. Muibu notes that in the early months of the Somali federal government's August 2022 offensive against al-Shabaab, the national army and local allies made significant territorial gains, but by 2023, the momentum had slowed and serious challenges emerged in consolidating those gains (2024, pp. 19–20). The two points here form the core of the recovery narrative: The goal of enhancing internal governance capacity is no longer just a symbolic claim but is supported by the practical measures of “territorial/settlement control” and “taking over security” on the ground. Nevertheless, recovery is not a “one-time” process. The consolidation of gains creates vulnerabilities in areas such as logistics, local politics, alliances, and institutional resilience (2024, p. 20).

The connection between this security momentum and the international regime is also clear. Resolution 2713 of the Security Council commends the progress in Somalia in recent years, particularly in the fight against al-Shabaab, and states that the resolution's objective is to weaken the al-Shabaab threat (UNSC, S/RES/2713, 2023). More importantly, the “arms regime” narrative underpinning the decision follows a logic that normatively distinguishes the Somali state from al-Shabaab: It aims to prevent the flow of weapons to al-Shabaab or other actors seeking to undermine peace, while also regulating exceptions for supplies to Somali official security institutions and detailing the registration and tracking procedures for seized weapons (UNSC, S/RES/2713, 2023). This is a critical threshold for applying the “zombie” legal regime. Rather than treating Somalia merely as an “object of crisis,” the international system is moving toward a differentiated framework of authority that enables capacity building. Thus, practices aimed at strengthening the inner core of sovereignty are more explicitly supported, going beyond merely symbolic embodiment of the state's legal sovereignty.

The legitimacy of recovery, meanwhile, stems from the interaction between claims of performance in the security sphere and institutional continuity. After 2022, the state is trying to reproduce its legitimacy through “business” capacity (territorial control, basic security functions, shared operational objectives) as well as through external recognition and protocol. However, the problem of “consolidating gains” emphasized by Muibu demonstrates that the performance aspect of legitimacy can remain fragile (2024, p. 20). Therefore, the recovery is not a transition from symbolic channels of legitimacy to channels of performance. It is a process in which both channels are attempted to be operated simultaneously, yet the sustainability of performance is constantly tested.

The recovery in representation should be interpreted with caution. Progress in security will not automatically resolve the crisis of representation; in some cases, the issue of representation may even make it difficult to institutionalize military gains as a “new order.” Substantial representation requires governance capacity to balance the interests and security needs of different social groups, not just visibility at the international table. This is why the post-2022 recovery should be seen as a

reorganization that reduces—rather than completely resolves—the tension between “form” and “function” in the zombie-state narrative.

The collapse of Somalia after 1991 initiated a prolonged process that expanded the divide between “legal continuity” and “actual functioning.” Throughout this period, the state continued to exist by virtue of its “name” and “status” gained through international recognition. However, domestically, the dimensions of sovereignty, legitimacy, and representation remained fragmented (Menkhaus, 2004, p. 8; Bradbury, 2010, p. 3). The post-2022 recovery, on the other hand, is progressing in response to this vacuum, with moves to increase internal sovereignty—particularly in the security sector and, in parallel, the realignment of the international legal framework to target al-Shabaab. Despite this, the recovery is not a single break that ends the “zombie” state; it is a gradual transition in which consolidation problems persist even as the state’s capacity to function increases. Somalia is therefore more than just an example of “collapse” within the zombie-state framework. It is also a dynamic case study that shows how zombie logic can be partially reversed and where institutional and political bottlenecks stall this reversal once again.

Working with the “Zombie” in International Law and Organizational Practice

The fundamental assumption of international law concerning states is that “loss of capacity” does not automatically terminate a state’s legal existence. Therefore, the first stage in working with actors labeled as “zombies” is to preserve the formal continuity of the state: the principles of sovereign equality, the prohibition on the use of force, and non-interference in internal affairs ensure that the state remains a “partner” in the international system, even if its capacity is weakened. The same logic creates a need for “representation and accountability” in organizational practices: with a state whose functionality has eroded, a legal address is maintained to ensure the delivery of aid, the targeting of sanctions, the establishment of security, and the monitoring of accountability. This is an attempt to bring the “legally exists/functionally inactive” tension implied by the zombie metaphor into a manageable form within the legal system.

This manageability is often put into practice through the means provided for under Chapter VII of the UN Charter. When identifying threats to international peace and security (UN Charter, 1945, Chapter VII), the Security Council deems a state’s internal capacity gap no longer an “internal matter,” thereby internationalizing it and establishing the legal basis for sanctions, weapons embargoes, monitoring mechanisms, and (when deemed necessary) coercive measures. The case of Somalia is one of the most typical examples of this “working with the zombie” regime: In 1992, the Council sought to cut off the flow of non-state violence by imposing a general and comprehensive weapons embargo (the text uses the phrase “general and complete embargo” to describe this measure; this phrase can be translated into Turkish as “genel ve kapsamlı ambargo”), while simultaneously maintaining Somalia as a legal counterpart within the system (UNSC, S/RES/733, 1992). The critical point here is that, rather than “ignoring the state,” the embargo treats the state’s existence as a fact and targets the networks that generate violence, thereby establishing an external framework to enable the state to “regain its functionality.”

The second line of practical action in the work on zombie states involves security arrangements with regional organizations. The UN Charter acknowledges regional arrangements and organizations in principle (“UN Charter,” 1945). In Somalia, the Security Council’s “authorization/confirmation” of African Union missions (from AMISOM to ATMIS) and the gradual transformation of the mission’s mandate and description of duties in line with the Council’s language provide a concrete framework. For example, the mandate and parameters of ATMIS are clearly outlined in the Council resolution. This establishes security provision as a gradual and conditional joint arrangement—rather than a “full takeover”—in the case of weak state capacity (UNSC, S/RES/2628, 2022). Thus, the practice of “shared sovereignty” does not remain merely a political proposal but takes on an institutional framework in the architecture of Chapters VII and VIII of the

Charter: while power is exercised on the ground with external support, legal responsibility and the seat of representation are maintained as the “Somali state.”

The third line of action is the maritime dimension of the zombie regime: instruments such as maritime surveillance, search and seizure, and blocking shipments are deployed to enforce sanctions. Specifically for Somalia, the Council has detailed the inspection authorities of states to prevent illicit trade and arms shipments off the coast of Somalia (and, under certain conditions, within its territorial waters); such measures are to be implemented in accordance with the limits of these authorities and reporting obligations (UNSC, S/RES/2182, 2014). The resolution texts also establish a framework indicating that this authorization “does not generally alter” the general regime under the law of the sea, thereby emphasizing that the exceptional authority must be interpreted narrowly (UNSC, S/RES/2182, 2014). This is a typical way of managing the contradiction surrounding the zombie state: the state is considered “sovereign”; however, where sovereignty cannot be exercised on the ground, the international community opens limited, controllable avenues for intervention.

The fourth aspect of this operational framework concerns legal responsibility and accountability. The actual authority in zombie states is fragmented. Sometimes official bodies are weak, and at other times, *de facto* power centers (militias, local authorities, security companies, etc.) perform functions similar to those of state power. This lack of clarity regarding state responsibility further complicates the question of “to whom actions should be attributed.” The draft articles on state responsibility acknowledge that the actions of state organs will be attributed to the state (“Draft Articles on Responsibility of States,” 2001, pp. 40–41) and that, under certain conditions, the conduct of individuals or groups who effectively exercise “public authority powers” in the absence of public authority may also be subject to attribution (“Draft Articles on Responsibility of States,” 2001, pp. 47–48). This paradigm addresses the “representation exists, but authority does not” dilemma in zombie states by stating that the law protects those it is intended to serve; however, it does not render the actions of those who wield actual power invisible.

Meanwhile, the zombie regime raises questions of responsibility that go beyond the state to include international organizations operating on the ground. The text of the Convention explicitly states that the United Nations possesses separate legal personality and enjoys legal capacity and immunities in order to perform its functions (“Convention on Privileges,” 1946, pp. 2–4). This immunity regime, although protective of operational sustainability, makes practices such as “compensation for damages/complaint mechanisms” even more critical in zombie zones. This is why the draft articles on the responsibility of international organizations systematically set forth the idea that the acts of an international organization may give rise to legal consequences when attribution and illegality apply (“Draft articles on the responsibility of international organizations,” 2011, pp. 12–15). This means that “working with the zombie” does more than create security; it also ensures that the law generates its own legitimacy by establishing a chain of authority, attribution, and oversight.

Finally, the international law and organizational practices governing “zombie states” often follow the “continuity plus conditionality” formula: the state’s recognition and visible representation are maintained, but at the same time, the *de facto* vacuum is narrowed through external oversight mechanisms using measures such as weapons embargoes, targeted sanctions, maritime authorizations, mission mandates, and reporting obligations. The Somali case shows that this approach produces a kind of “legal hybrid”: the state continues to exist within the legal order, but its functions are temporarily assumed by international and regional organizations in certain areas. The success of this hybrid form, however, depends not only on security indicators but also on the permanence of local institutionalization and on representation regaining its “substantive” content.

Conclusion

This study, using Somalia as an example, has shown that the explanatory framework of the “failed state” debate—which relies heavily on capacity—is insufficient on its own. It demonstrates that statehood in the international system can be sustained not only through the ability to perform functions but also through mechanisms of status, recognition, representation, and symbolic/procedural continuity. Accordingly, the first question of the study leads to the conclusion that Somalia’s “collapse” is not a matter of institutional failure but rather a condition that has emerged from the disintegration of the state’s capacity to maintain order nationwide, even as it continues to exist under international law. Capacity-based approaches, while providing key indicators of security and service delivery, fail to fully capture Somalia’s long-term fragility because they downplay aspects such as recognition, membership, and diplomatic visibility—which underpin the state’s “legal existence.” Conceptualizing this void, the term “zombie state” suggests that the state is not dead, yet its existence is not that of a normal state: Its status persists, but the functions inherent in that status cannot be sustained; its visibility persists, but the social bonds that visibility represents are weakening.

Regarding the second research question, the conclusion was that the analytical value of the zombie metaphor lies in its ability to bring together the tension between “legally existing” and “not functioning in practice” within a single framework. This metaphor offers far more than a dramatic description. It establishes a framework for explanation that acknowledges the possibility of a persistent mismatch between the signs that embody the state’s formal existence and the state’s capacity to perform its functions. However, this is also where the limits of the metaphor become apparent: the concept of a “zombie” is not a label that automatically describes every instance of diminished capacity, but its explanatory power increases in cases where international recognition and institutional visibility persist, yet internal sovereignty remains weak, and legitimacy is conveyed through procedural or symbolic channels rather than through performance. As these conditions have coexisted for a long time in Somalia, the concept has taken on both descriptive and distinguishing functions.

The answer to the third question is that the sovereignty–legitimacy–representation triad offers a coherent analytical framework for tracking the “zombification” process in Somalia since 1991. From a sovereignty perspective, internal sovereignty fragments while external recognition and international legal status are maintained. From a legitimacy perspective, the ability to remain a “legitimate interlocutor” through procedural and institutional continuity persists during certain periods, even as the consent- and service-based bond with society weakens. On the representation front, the main indicators of this “zombie state” have become evident. While formal representation continues on international platforms, the substantive bond of representation within the country has weakened. The simultaneous collapse of these three axes has transformed Somalia from a case of “weak capacity” into a political form in which the state’s substance has been hollowed out while its shell remains intact.

Regarding the fourth research question, it was concluded that the recovery observed in the post-2022 period holds the potential for an “exit from the zombie economy,” but that this potential is neither automatic nor irreversible. Recovery has gained significance, particularly through the state’s claim to expand its internal sovereignty in the security sector and its efforts to establish a more visible order on the ground. However, the sustainability of these gains depends not only on military progress but also on institutional consolidation, resource mobilization, local consensus, and the strengthening of representative capacity. Therefore, the period after 2022 is viewed as a gradual transition—where the “zombie state” persists. However, zombie logic has been somewhat retracted, while the process of consolidation continues. Otherwise, even though the recovery shows signs of

progress at the functional level of sovereignty, this progress will remain fragile without strengthening the performance dimension of legitimacy and expanding the substantive content of representation.

As a response to the fifth question, the Somali case study has demonstrated that international law and organizational practices have developed a sort of transitional regime when dealing with states that are “legally existing but functionally weak.” Under this regime, the international personality and capacity of the state are preserved, while capacity gaps are managed through targeted restrictions, oversight mechanisms, security missions, and area-specific authorizations. The key finding here is that the international system tends to make the “zombie” state manageable rather than ending it, because maintaining the status quo is considered functional for border stability and the membership system. Nevertheless, this practice can also pave the way for the zombie state to persist. As external frameworks replace internal functions, the state’s ability to rebuild its domestic legitimacy and representativeness may be delayed. The dual impact of these factors has kept the tension between “continuity of status” and “internal capacity-building” in Somalia constantly alive. This assessment is more than just a descriptive observation. It is formulated as a critical evaluation that questions the structural preferences of the international order.

In conclusion, this study shows that viewing Somalia as a “zombie state” provides a different perspective than just calling it a “failed state.” Somalia seems to be in a state that appears alive—legally still existing but lacking real sovereignty, legitimacy, and representation. Since 2022, it has shown signs of recovery that could help partially transform this condition. The main conclusion from these findings is that escaping the “zombie state” cannot be achieved by focusing on a single area or by rapidly advancing along all three axes at once. Instead, internal sovereignty must be firmly established, legitimacy must extend beyond procedural aspects to include effective performance, and representation must develop meaningful content that fosters social bonds rather than merely gaining international visibility. When this simultaneity is not attained, the state’s status remains, but the social and administrative aspects of statehood are recreated within the fragility generated by zombie logic. Within this framework, this study proposes the concept of the “zombie state” not merely as an explanation of a situation specific to Somalia, but as a critical conceptual tool for analyzing similar cases marked by a prolonged disconnect between state status and function, thereby providing an analytical foundation for future comparative studies.

www.turkishstudies.net/turkishstudies**Turkish Studies**

eISSN: 1308-2140

**ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY**

Hukuken Yaşayan, Fiilen Kırılğan: Somali'de “Zombi Devlet” Tartışması ve Egemenlik, Meşruiyet, Temsil Üçlemesi

Giriş

Uluslararası ilişkiler literatüründe devlet başarısızlığı çoğunlukla güvenlik tekeli, kamu hizmetleri, kurumsal kapasite ve sınır kontrolündeki gerileme üzerinden kavramsallaştırılmaktadır (Rotberg, 2003; Call, 2008). Bu yaklaşım, sahadaki işlev kaybını görünür kılmakla birlikte, devletin uluslararası-hukukî statüsünün ve dış temsil sürekliliğinin hangi koşullarda sürdürülebildiğini ikincil plana itebilmektedir. Kapasite-merkezli okumanın bu sınırı, devletliğin “statü” ile “işleyiş” arasındaki ayrışma üzerinden yeniden ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bir devletin uluslararası kişiliği ve tanınma statüsü korunurken, ülke içindeki yönetim ve temsil ilişkilerinin parçalanabilmesi, hukuken varlık ile fiili etkinlik arasındaki uyumsuzluğun kalıcılılaşmasına yol açabilmektedir.

Bu noktada metaforların analitik değeri belirginleşmektedir. Kavramsal metafor yaklaşımı uyarınca metaforlar, karmaşık olguların düşünülme biçimini yapılandıran bir anlamlandırma şeması sunmakta, özellikle belirsizlik ve süreksizlik koşullarında açıklayıcı bir yoğunlaştırma sağlayabilmektedir (Lakoff & Johnson, 1980). Zombi metaforu da, “hukuken var/fiilen işlemiyor” gerilimini tek bir imge üzerinden görünür kılmaya elverişli bir araç olarak kullanılabilir (Gray, 2018). Baudrillard’ın simülakr⁴ tartışmasıyla birlikte düşünüldüğünde, zombi devlet; tanınma, bayrak, temsil ve üyelik gibi göstergeleri sürdüren, ancak maddi-işlevsel içerik üretme kapasitesi zayıfladığı hâlde “işaret” düzeyinde yaşamaya devam eden siyasal bir form olarak yorumlanabilmektedir.

Bu çalışmada söz konusu uyumsuzluk, egemenlik-meşruiyet-temsil üçlemesi üzerinden çözümlenmektedir. Her kavram için tek tanım ve tek ölçüm mantığı benimsenerek, egemenlikte biçimsel tanınma ile toprak/yönetişim kontrolü, meşruiyette hukukî/prosedürel uygunluk ile toplumsal/performans kabulü, temsilde ise formel temsil ile substantif temsil arasındaki ayrışmalar izlenebilir kılınmaktadır (Krasner, 1999). Bu çalışma, “zombi devlet” kavramını salt bir benzetme olarak değil, belirli koşullar altında ortaya çıkan özgül bir egemenlik ve meşruiyet durumunu açıklamak için kullanılan analitik bir ideal-tip olarak ele almaktadır. Zombi devlet, başarısız devlet literatürüne doğrudan bir alternatif sunmaktan ziyade, devletin iç egemenlik ve yönetim kapasitesinin zayıfladığı durumları tanımlamaktadır. Bu nedenle her düşük kapasiteli ya da kırılğan devlet zombi olarak değerlendirilemez. Kavramın ayırt edici yönü, işlevsel çöküş ile uluslararası tanınmanın aynı anda ve süreklilik içinde varlığını korumasıdır.

Somali’nin 1991 sonrası deneyimi, uluslararası tanınmanın ve dış temsil görünürlüğünün korunmasına karşın, iç egemenliğin parçalanabildiği ve meşruiyetin giderek dışsal mekanizmalarla

⁴Simülakr, bir gerçeklik olarak algılanmak isteyen görünüm. Ayrıntılı bilgi için bkz. Baudrillard, J. (1994). *Simulacra and Simulation*. The University of Michigan Press.

taşınmak zorunda kaldığı bir örnek sunmaktadır (Menkhaus, 2007). Bu nedenle Somali, 1991 sonrasında üçlemenin nasıl koptuğunu ve 2022 sonrasında hangi göstergelerle kısmen toparlandığını incelemek için elverişli bir vaka olarak değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda, çalışmada odağa alınan araştırma şunlardır: Somali örneğinde devletliğin “çöküş” olarak tanımlanmasının arkasında hangi ölçütlerin esas alındığı ve kapasite-merkezli yaklaşımların hangi boyutları görünmez kıldığı nasıl açıklanabilmektedir? “Zombi devlet” metaforu, uluslararası-hukukî varlık ile fiilî yönetim arasındaki gerilimi hangi analitik kazanımlarla görünür kılmaktadır. Metaforun sınırları hangi koşullarda belirginleşmektedir? Egemenlik-meşruiyet-temsil üçlemesi çerçevesinde Somali’nin 1991 sonrasında hangi kırılma hatları üzerinden “zombileştiği” ve bu durumun hangi göstergelerle izlenebileceği nasıl ortaya konulabilmektedir? 2022 sonrasında gözlenen toparlanma eğilimleri, söz konusu üç ekseninde hangi somut işaretlerle ölçülebilmektedir. Bu eğilimler ne ölçüde kalıcı bir dönüşüm üretmektedir? Somali vakası üzerinden, uluslararası hukuk ve uluslararası örgüt pratiklerinin “hukuken yaşayan fakat fiilen zayıflayan” devletlerle ilişkilendirme biçimi hangi normatif sonuçlara işaret etmektedir?

Bu araştırma sorularının işaret ettiği kuramsal ve analitik çerçeve üzerinden geliştirilen çalışmanın temel argümanı ise, Somali’nin 1991 sonrası siyasal tecrübesinin, uluslararası-hukukî statü ve dış temsilde süreklilik korunmasına rağmen, ülke içinde otorite, meşruiyet ve substantif temsilin eşzamanlı biçimde aşınması nedeniyle egemenlik-meşruiyet-temsil eksenlerinde kalıcı bir ayrışma ürettiği ve bu nedenle klasik “başarısız devlet” literatürü yerine “zombi devlet” kavramsallaştırmasıyla daha açıklayıcı biçimde analiz edilebileceğidir.

Bu çerçevede “zombi devlet”, uluslararası-hukukî egemenlik ve temsil görünürlüğü sürerken iç egemenlik ile substantif temsil kapasitesi çöken, meşruiyeti ise performanstan çok sembolik/prosedürel kanallarla taşınan devletliğe işaret etmektedir. 2022 sonrasında gözlenen kurumsal yeniden eklemelenme, güvenlik sektöründe toparlanma ve dış ilişkilerde bütünleşme emarelerinin bu “zombilik” hâlini bazı boyutlarda geriletme potansiyeli taşıdığı ancak kalıcılığın üç ekseninde eşzamanlı iyileşmeye bağlı olduğu vurgulanmaktadır.

Bu bağlamda, çalışmanın kavramsal omurgasını oluşturan egemenlik, meşruiyet ve temsil kavramları tartışılmakta, söz konusu kavramların “zombi devlet” problematiğiyle olan bağlantısı analitik düzeyde kurulmaktadır. Amaç, devletliğin hangi koşullarda hukuken süreklilik kazanırken fiili işleyişini kaybedebildiğini ayırtırmalı bir çerçeve içinde ortaya koymaktır. Zombi devlet yaklaşımında temel varsayım, devletliğin tekil bir kapasite ölçütüne indirgenemeyecek kadar çok katmanlı olduğudur. Bu nedenle egemenlik, meşruiyet ve temsil eksenleri birbirinden analitik olarak ayrılarak ele alınmakta, her bir ekseninde biçimsel ve işlevsel ayrışmanın izlenebilmesini mümkün kılacak operasyonel bir tanım seti oluşturulmaktadır.

Bu kuramsal ve kavramsal zemin üzerinde, çalışma, başarısız devlet literatürü ve bu literatüre yöneltile eleştiriler ve “zombi devlet” kavramının teorik arka planı ve analitik yapısının analizi ile başlamaktadır. İlerleyen bölümde, egemenlik, meşruiyet ve temsil eksenleri tek ve tutarlı bir tanım-ölçüm çerçevesi içerisinde kavramsallaştırılmakta ve çalışmanın metodolojik yaklaşımı ortaya konulmaktadır. Diğer bölümde ise, Somali’de 1991 sonrası dönemde devlet kapasitesinin aşınması ve “hukuken var-fiilen işlemeyen” devlet yapısının oluşumu tarihsel ve ampirik bulgular ışığında incelenmekte ve son bölümde 2022 sonrasında güvenlik alanında gözlenen toparlanma, kurumsal yeniden yapılanma ve dış ilişkilerdeki bütünleşme eğilimlerini ele alarak, bu gelişmelerin “zombi devlet” durumunu ne ölçüde geriletliğini analiz edilmektedir.

Egemenliğin Biçimsel-İşlevsel Ayrımı: Egemenlik Rejimleri, İstisna Hali ve “Zombi” Devlet

Egemenliğin çok boyutlu yapısı, Krasner’ın (1999) “egemenlik rejimleri” yaklaşımıyla sistematik biçimde ele alınmıştır. Krasner, egemenliği uluslararası-hukuki egemenlik, Westphalia

tipi egemenlik, iç egemenlik ve karşılıklı bağımlılık egemenliği olmak üzere dört alt kategori üzerinden analiz ederek devletlerin dışarıdan tanınan statüleri ile içerideki otorite üretme kapasitesi arasındaki yapısal uyumsuzlukları görünür kılmaktadır. Bu çerçevede “uluslararası-hukukî egemenlik” ile “içsel egemenlik” arasındaki gerilim, biçimsel varlık sürerken işlevsel aşınmanın nasıl mümkün hâle geldiğini açıklamaya elverişlidir.

Biçimsel egemenlik, devletin uluslararası-hukukî kişilik ve tanınma statüsüne, işlevsel egemenlik ise ülke sathında kamu otoritesi, güvenlik ve temel yönetim fonksiyonlarını yerine getirebilme kapasitesine atıf yapmaktadır. Somali gibi vakalarda sorun, birinci katmanın sürmesiyle ikinci katmanın çökmesi arasındaki eşzamanlılıktır. Uluslararası hukuk bakımından egemen eşitlik ve iç işlerine karışmama ilkeleri statü sürekliliğini varsayar. Buna karşılık sahadaki kapasite boşluğu, fiili yönetim üretimi için dış destek ve sektörel yetki paylaşımı arayışlarını gündeme taşır. Krasner (2004)’ın “paylaşılan egemenlik” yaklaşımı, belirli alanlarda ulusal kurumlarla uluslararası aktörlerin ortak düzenleme/uygulama kapasitesi kurmasını önererek bu ara rejimi kavramsallaştırmaktadır.

Egemenlik tartışmasının daha derin bir düzeyi, Agamben’in istisna hâli teorisinde belirginleşmektedir. Egemenin hukuku askıya alma yetkisi, hukukun hem içinde hem dışında konumlanabilen paradoksal bir egemenlik kurgusu üretmektedir. Bu da “hukukun tanınan fakat siyasal/toplumsal haklardan mahrum bırakılan” bir varoluş biçimini mümkün kılmaktadır (Agamben, 1998, s. 6, 15, 77). Bu bağlamda “zombi devlet”, yalnızca metaforik bir betimleme değil, Krasner’in egemenlik rejimleri yaklaşımı ile Agamben’in istisna hali kuramının kesişiminde konumlanan analitik bir kategori olarak ele alınmaktadır. Nihayetinde ikisi birlikte düşünüldüğünde, uluslararası düzlemde statüsü korunan ancak içeride otorite üretemeyen zombi devlet olgusunun kavramsal zemini güçlenmektedir.

Meşruiyetin Çok Katmanlı İnşası: İşlevsellik, Sembolik Pratikler ve “Zombi” Devletlerin Kabulü

Devlet otoritesinin sadece tanınma ile değil, aynı zamanda kabul edilme ve onaylanma süreçleriyle sürdürülebilmesi, egemenlik analizinin ardından meşruiyet tartışmasını gerekli kılmaktadır. Meşruiyet, uluslararası ilişkiler literatüründe devletlerin otorite iddialarının geçerlilik kazanmasını sağlayan temel kavramlardan biridir ve devletlerin uluslararası sistemdeki varlıklarını, etkilerini ve konumlarını anlamada merkezi bir işleve sahiptir. Hurrell’e (2005, s. 16) göre meşruiyet, uluslararası bir eylemin ya da otorite iddiasının yalnızca hukuki değil, aynı zamanda normatif, ahlaki ve prosedürel açıdan da makul bulunmasıyla ilişkilidir. Bu bağlamda, meşruiyet, kurallara uygunluk kadar, uluslararası toplumun o eylemi “haklı” ve “yerinde” görmesine dayanan çok boyutlu bir süreçtir. Ancak bu kabul, homojen bir uluslararası toplum varsayımına değil, güç ilişkileri içinde şekillenen baskın normlara dayanmaktadır. Dolayısıyla “uluslararası toplumun haklı ve yerinde bulması” ifadesi, nötr bir uzlaşıdan ziyade tarihsel ve siyasal olarak inşa edilmiş bir meşruiyet rejimine işaret etmektedir.

Risse (2011), meşruiyeti, güçlü bir devlet aygıtına sahip olmaktan çok, bir yönetim düzeninin topluluk tarafından kabul edilmesi ve asgari düzeyde işlev üretmesi üzerinden tanımlar. Bu nedenle sınırlı kapasite, meşruiyetin kaybı anlamına gelmez, devlet dışı aktörlerin sağladığı hizmet ve düzen kabul gördüğü sürece ortaya çıkan yapı meşru yönetim olarak değerlendirilir. Bu perspektife göre bir aktörün uluslararası arenadaki kabulü, ancak somut etki üretme kapasitesiyle anlam kazanır. Ancak günümüzde bazı aktörlerin fiili kapasite üretmeden meşruiyetlerini sürdürebilmeleri, bu işlevsellik temelli yaklaşımın sınırlarını görünür kılmaktadır. Zombi devletlerin ortaya çıkışı tam olarak bu noktada, meşruiyetin içeriğinin boşalmasına işaret eder. Bu devletler, uluslararası arenada işlev üretmeden yalnızca biçimsel tanınma ve kurumsal görünürlük üzerinden varlıklarını devam ettirebilmektedir.

Literatürde işlevsellik odaklı yaklaşımların ötesine geçen eleştirel ve post-yapısalcı yorumlar önem kazanmaya başlamıştır. Bu çalışmalar meşruiyeti yalnızca rasyonel kapasiteye dayanan bir olgu olarak değil, aynı zamanda toplumsal normlar, sembolik pratikler ve performatif temsiller aracılığıyla inşa edilen bir süreç olarak ele alır (Barnett & Duvall, 2005, s. 68). Böylece, diplomatik ritüeller, protokoller, temsil pratikleri ve sembolik jestler, aktörlerin uluslararası arenadaki varlıklarını sürdürmelerinde kritik rol oynayan performatif meşruiyet biçimleri olarak tanımlanır. (Neumann, 2012; Pouliot, 2008). Bu yaklaşım, meşruiyetin sadece rasyonel işlevsellik değil, aynı zamanda sosyal inşanın bir ürünü olduğunu ortaya koyar. Özellikle diplomatik alan çalışmalarında, aktörlerin uluslararası arenada varlıklarını sürdürmeleri için sembolik temsillerin ve ritüellerin kritik önemde olduğu vurgulanmıştır.

Barnett ve Finnemore (2004), meşruiyeti uluslararası örgütler bağlamında tartışır ve hem normatif uygunluk hem de işlevsel performansın bileşiminden oluşan sosyal bir tanınma biçimi olarak tanımlar. Onlara göre örgütler, kapasite üretmekte başarısız olsalar bile norm ve değerlerle uyumlu görünerek meşruiyetlerini sürdürebilir. Bu da onların uluslararası alanda varlıklarını büyük ölçüde sembolik ritüeller, temsil pratikleri ve kurumsal süreklilik üzerinden korumalarına imkân tanır. Bu çerçevede meşruiyet, yalnızca rasyonel-araçsal performansa değil, aktörlerin uluslararası arenada varlıklarını sürdüren sembolik konumlanışlarını mümkün kılan normatif ve toplumsal pratiklere dayanan çok katmanlı bir olgu olarak anlaşılmaktadır (Erman, 2018, s. 136). Özellikle sembolik meşruiyet, işlevsiz ya da kapasitesi zayıflamış aktörlerin sistem içinde “süreklilik” izlenimini korumasına imkân tanıyarak uluslararası düzenin yüzeysel istikrarını yeniden üretir.

Eleştirel literatür, bu sembolik pratiklerin yapısal kırılabilirlikleri görünmez kıldığı ve “zombi devletlerin” uluslararası sistemde tutunabilmesini sağladığını vurgular. Bu nedenle meşruiyet, fiili kapasitenin ötesine geçerek, aktörlerin temsil, ritüel ve normatif uygunluk üzerinden inşa ettiği performatif bir tanınma biçimine dönüşür (Thomas, 2014). Burada, meşruiyetin sağlıklı biçimde tartışılabilmesi için üç temel boyutun net biçimde ayrıştırılması gerektiğini belirtilir: hukuki meşruiyet, bir kuralın uluslararası hukukla uyumuna, ahlaki meşruiyet, adalet ve etik normlarla örtüşmesine, toplumsal meşruiyet ise uluslararası toplum tarafından fiilen kabul edilmesine işaret eder. Bu üç katmanın birbirine karıştırılması, özellikle devletlerin meşruiyetine ilişkin değerlendirmelerde teorik bir bulanıklık yaratmaktadır. Nihayetinde, meşruiyetin bu genişleyen kavramsal çerçevesi, işlevselliğini kaybetmiş fakat uluslararası tanınma, ritüeller ve sembolik pratikler yoluyla varlığını sürdürebilen zombi devletlerin nasıl mümkün olduğunu kavramsal olarak açıklamaktadır.

Temsilin Çok Katmanlı Boyutu: Formel Yetki, Substantif Temsil ve Uluslararası Düzlemde Performatif Kimlik

Egemenlik ve meşruiyet tartışmaları, aktörlerin varlığını ve otorite iddialarının kabulünü açıklarken temsil kavramı bu otoritenin kimin adına ve hangi yetkiyle kullanıldığını ortaya koymaktadır. Bu kuramsal yaklaşımlar birlikte ele alındığında, temsilin yalnızca formel tanınma ya da hukuki yetkilendirme meselesi olmadığı aksine içerik, süreç ve performans boyutlarıyla çok katmanlı bir siyasal ilişkiyi ifade ettiği görülmektedir.

Pitkin’e (1967, s. 141) göre temsil, yalnızca hukuki bir yetkilendirme ilişkisine indirgenemeyen çok katmanlı bir siyasal bağdır. Formel yetkilendirme ve hesap verebilirliğin yanında betimleyici benzerlik (descriptive) ve sembolik anlam (symbolic) boyutları da temsiliyet algısında rol oynar. Bununla birlikte temsilin çekirdeği, temsilcinin temsil edilenlerin çıkarları doğrultusunda fiilen hareket etmesini esas alan substantif temsildir. Bu ayrım, formel temsilin sürdüğü ancak temsil edilenlerin çıkar ve ihtiyaçlarının siyasete yansımada durumlarda temsiliyet krizinin nasıl derinleştiğini göstermekte, zombi devletlerde iç temsiliyetin içerikten kopuşunu anlamak bakımından açıklayıcı bir zemin sunmaktadır. Zira bu devletlerde formel temsil (anayasal kurumlar, hukuki yetkilendirme ve uluslararası tanınma) devam ederken, temsil edilenlerin çıkar ve

ihtiyaçlarının siyasal kararlara yansımalarını ifade eden substantif temsil büyük ölçüde ortadan kalkmaktadır.

Besson (2022, s. 506) temsiliyeti sadece devletler değil uluslararası örgütler bağlamında ele alır. Ona göre uluslararası örgütler yalnızca “devletlerin” temsil edildiği kurumlardan ibaret olmamalıdır. Tam tersine “çoklu uluslararası temsil (multiple international representation)” sisteminin kendi başına merkezi aktörleri olmalıdır. Bu çoğulcu temsil anlayışı, uluslararası alanda demokratik meşruiyetin daha sağlam temellere oturtulabileceğini savunur. Ona göre devletlerin çoğu zaman homojen, monolitik ve hatta demokratik olmayan yapıları, “devlet temsiliyeti” adı altında toplumsal çeşitliliği görünmez kılabilir. Bu eleştiri, uluslararası örgütlerde temsilin yalnızca devletlere atfedilmiş formel bir hak olarak değil, toplumsal çoğulluğu yansıtmaya gereken bir demokratik pratik olarak yeniden düşünülmesi gerektiğini gösterir. Ayrıca Besson, demokratik temsilin yalnızca sonuç-odaklı (output-based) bir değerlendirmeye indirgenemeyeceğini; temsilin karar alma, müzakere ve hukuk üretimi gibi süreçlerinin kapsayıcı, adil ve katılımcı (input-based) biçimde örgütlenmesinin zorunlu olduğunu vurgular (s. 500). Bu nedenle Besson’un süreç odaklı demokratik temsil vurgusu, zombi devletlerin meşruiyetinin neden kırılan ve yüzeysel kaldığını ortaya koymaktadır.

Schwartz (1988), temsiliyeti yalnızca bir “yetki devri” ya da hukuki bir statü olarak değil, topluluğun siyasal kimliğini, değerlerini ve ortak çıkarlarını sürekli olarak üreten ilişkisel bir süreç olarak kavrar. Bu bağlamda, bir topluluk ile onun adına konuşan kişi/kurum arasında kurulan canlı ve karşılıklı bir ilişkidir ve bu ilişki yoksa “temsilden” bahsedilemez. Temsil, demokrasinin tarihsel gelişimiyle birlikte sürekli dönüşen, hukuksal, toplumsal ve siyasal boyutları olan, kamusal iradeyi sembolik ve kurumsal düzeyde ortaya çıkararak yönetenlerin meşruiyetini sağlayan ve yönetme pratiğinin merkezinde yer alan dinamik bir kurumdur (Özkan, 2020, s. 238).

Paul Sharp (1999), temsil kavramını uluslararası ilişkilerin kurucu unsurlarından biri olarak konumlandırır. Diplomasi, Sharp’a göre, sadece devletlerin çıkarlarını ilettiği teknik bir mekanizma değil aktörlerin kimliklerini, değerlerini ve kendilik anlatılarını uluslararası alana sundukları temel bir temsil pratiğidir. Bu nedenle temsil, devletlerin uluslararası arenada nasıl varlık kazandığını, nasıl algılandığını ve meşruiyetlerini nasıl kurduklarını belirleyen bir süreçtir. Bu yaklaşım, diplomasiye dair klasik araçsal yorumları aşarak temsili, uluslararası siyasetin sosyal ve sembolik boyutunu açıklayan analitik bir çerçeveye dönüştürür. Temsil, aktörlerin kim olduklarını performatif biçimde yeniden ürettikleri için diplomasi, uluslararası düzenin kimlik, anlam ve meşruiyet üzerinden şekillendiği bir etkileşim alanı olur. Böylece diplomasi, zombi devletlerde meşruiyetin fiili içerikten ziyade sembolik ve temsili düzeyde yeniden üretilmesini sağlayan bir araç hâline gelirken Sharp’ın yaklaşımı, temsil kavramını uluslararası ilişkiler teorisinin merkezine yerleştirerek diplomatik pratiği yalnızca bir etkileşim alanı değil, aynı zamanda uluslararası sistemin kurucu bir unsuru olarak yeniden tanımlar.

Başarısız Devletten Zombi Devlete: İşlev Kaybı, Sembolik Süreklilik ve Hukuki Boşluk

Bu teorik kavramsallaştırmalar, uluslararası sistemde biçimsel varlığını korurken işlevsel kapasitesini kaybeden aktörleri açıklamak için gerekli zemini sunmaktadır. Egemenlikteki işlevsel aşınma, meşruiyetin sembolik pratiklere indirgenmesi ve temsilin içerikten koparak yalnızca kurumsal bir görünürlüğe dönüşmesi, literatürde “zombi devlet” olarak tanımlanan yapıların ortaya çıkmasına imkan tanır. Zombi devlet kavramına geçmeden önce belirtmek gerekir ki literatürde benzer olguları açıklamak için uzun süre “başarısız devlet” (failed state) kavramı kullanılmıştır. Ancak bu kavram çoğu durumda hem analitik olarak yetersiz kalmış hem de devletlerin sahadaki işlevsizliklerini tam olarak yakalayamamıştır.

Uluslararası ilişkiler literatürü, son yıllarda işlevselliği zayıflamış fakat hukuki ve sembolik varlığını sürdürmeye devam eden aktörleri açıklamak için yeni kavramsal araçlara yönelmiştir. Bu arayışın en dikkat çekici örneklerinden biri, popüler kültüre ait zombi metaforunun kuramsal analize

uyarlanmasıdır. Zombi metaforu, yaşamla ölüm arasındaki sınırdaki duran, dışsal güçlerle hareket eden fakat özsel kapasitesini yitirmiş varlıkları betimlemesi nedeniyle, günümüz uluslararası sisteminde “mevcudiyeti korunan fakat işlev üretmeyen” devlet tanımlamak için son derece elverişli bir çerçeve sunar. Popüler kültürdeki zombi figürünün temel özelliği, biyolojik olarak ölmüş olmasına rağmen dışsal güçler tarafından hareket ettirilmesidir. Bu özellik, Uluslararası İlişkilerde’de “başarısız devletler” tartışmalarıyla analitik bir paralellik kurmaktadır. Bu yaklaşım, klasik egemenlik ve meşruiyet anlayışlarının pratikte nasıl aşındığını, temsilin nasıl sembolik bir forma dönüştüğünü ve uluslararası toplumun neden zaman zaman bu tür aktörleri stratejik olarak sistemde tuttuğunu incelemeye olanak tanır. Böylece zombi metaforu, kurumsal kapasitenin çöküşü ile formel varlığın devamı arasındaki gerilimi anlamak için güçlü bir analitik giriş noktası oluşturur.

Modern uluslararası hukuk, çözülme sürecine giren veya işlevlerini kaybeden devletlere ilişkin geliştirilmiş, yerleşik bir normatif çerçeve sunmamaktadır. Bu nedenle, devletlerin başarısızlık sürecinin nasıl tanımlanacağı, değerlendirileceği ve hangi hukuki sonuçları doğuracağı konusunda belirgin bir düzenleme boşluğu bulunmaktadır (Özalp, 2014, s. 350). Başarısız devlet, uluslararası toplum tarafından tanınan egemenlik statüsünü korumasına rağmen, vatandaşlarına ve uluslararası topluma karşı temel yükümlülüklerini yerine getiremeyen devlettir. Devlet yapılarının kademeli çöküşüyle karakterize olan bu durum, hükümetin güvenliği sağlama, hukuku uygulama, kamusal hizmetleri sunma, sınırlarını kontrol etme ve ekonomik–idarî altyapıyı sürdürme kapasitesini kaybetmesiyle görünür hale gelir (Giorgetti, 2010). Başarısız devlet, artık vatandaşlarına güvenlik, siyasi düzen, adalet, altyapı, sağlık, eğitim, ticaret ve bankacılık gibi modern devletliğin temel siyasal faydalarını sağlayamaz. Başarısız devletlerin bir devlet için öngörülen çekirdek fonksiyonları (güvenlik, toprak bütünlüğü, kamusal faydaların sunumu vb.) çoğu kez ya hiç ya da yeterli derecede yerine getiremedikleri görülmektedir (Özalp, 2014, s. 353).

Krasner (2004), çökmüş ve işlevsiz devletlerin hukuken varlığını korurken fiilen kapasitesiz aktörler olabileceğini savunur ve belirli alanlarda uluslararası aktörlerle “paylaşılan egemenlik” düzenlemelerini önerir. Böylece devlet bütünüyle ortadan kalkmadan, kendi başına işlev üretmediği sektörlerde dış destekle “askıda tutulan” bir yönetsel forma evrilebilir. Başarısız devlet literatüründe güvenliği sağlayamama, temel hizmetleri sunamama ve toprak üzerinde etkin otorite kuramama gibi göstergeler öne çıkar (Saeed, 2020, s. 772; Helman & Ratner, 1992, s. 5). Bununla birlikte Call (2008), tek ve bütüncül bir “başarısız devlet” kategorisinin sorunlu olduğunu, farklı devletlerin farklı tür sorunlar yaşayabildiğini vurgular.

Başarısız devlete ilişkin tanımların önemli bir kısmı, devletin işlev kaybını çoğunlukla kurumsal kapasite eksiklerine indirgemekte. Buna karşın devletin “nasıl bir varoluş hâli” içinde sürdürüldüğünü yeterince tartışmamaktadır. Oysa zombi devletler, yalnızca çöküşe işaret etmemektedir. Bu aktörler uluslararası düzlemde tanınmakta, diplomatik temaslarını sürdürebilmekte ve kimi zaman seçim gibi prosedürel pratikleri işletmektedir. Ancak söz konusu “canlılık”, çoğu durumda işlev üretiminden çok biçimsel süreklilikle sınırlı kalmaktadır. Bu nedenle zombi metaforu, devletliğin aynı anda hem “hukuken var” hem de “fiilen işlemiyor” olabildiği gerilimi kavramsallaştırmak için elverişli bir çerçeve sunmaktadır (Lakoff & Johnson, 1980).

Bu çerçevede zombi devlet, başarısız devlet kategorisinin yalnızca “daha ağır” bir türü değil, kapasite kaybının yanında uluslararası sistem içinde sembolik/prosedürel kanallarla “yaşatılabilen” bir süreklilik biçimidir. Bu süreklilik, kimi zaman hukukî metinlerin fiili karşılığını yitirmesiyle de görünür olmaktadır. Örneğin Brady’nin (2021, s. 1067) “zombi anayasa hükümleri” kavramı, metinde varlığını koruyan fakat uygulama ve bağlayıcılık bakımından etkisini yitirmiş normların devlet içinde bir tür kurumsal atalet yarattığını vurgulamaktadır. Benzer şekilde Chandler, (2006, s. 24) toplumsal meşruiyet ve yönetsel kapasite zayıflamış olsa bile dış müdahale ve tanınma sayesinde sürdürülen yapıları “hayalet devletler” olarak tanımlamaktadır. Bu tür örneklerde devlet kabuğunun

korunurken içsel egemenliğin aşıldığını ileri sürmektedir. Mbembe'nin (2003, s. 40) nekropolitika⁵ yaklaşımı da, kurumların biçimsel varlığı sürse bile yaşamı koruyan koşullar üretilmediğinde yönetişimin "yaşamı askıya alan" bir boşluk yaratabildiğini göstermektedir. Dillon'ın (2019) "zombi biyopolitikası"⁶ tartışması ise, biyolojik varlığın sürdürülmesine karşın siyasal kapasite ve hakların fiilen askıya alınabildiği durumları, zombi devletin "görünürde canlı, içerikte işlevsiz" karakteriyle ilişkilendirmeyi mümkün kılmaktadır.

Zombi kavramının analitik gücü, yalnızca devletlere değil, kurumsal yapılara da uygulanabilmesinden anlaşılmaktadır. Gray'in (2018, s. 3) uluslararası örgütler için geliştirdiği "yaşayan-ölü-zombi" ayrımı, kurumsal formun sürmesine rağmen canlılığın/etkinliğin çıktığı durumlarda "zombi örgüt" olgusunun ortaya çıkabildiğini savunmaktadır. Bu noktada sorun, sembolik mevcudiyet ile gerçek işlev arasındaki açılmadır. Kurum veya devlet dışarıdan sürdürülebilir görünürken, içeride yönetim üretme kapasitesi erozyona uğrayabilmektedir (Rotberg, 2003). Baudrillard'ın simülasyon çerçevesi bu açılmayı, formun işlevin yerine geçtiği bir düzen olarak kavramsallaştırır. Zürn'ün (2014, s. 261-262) küresel yönetim eleştirisi ise, uluslararası düzlemde "formel olarak var olup fiilen işlemeyen" kurumların artışına dikkat çekerek bu tespiti genişletir. Dolayısıyla zombi devlet kavramsallaştırması, kapasite çöküşü ile biçimsel sürekliliğin aynı anda sürdüğü siyasal biçimleri görünür kılan bütünlüklü bir analitik araç olarak değerlendirilebilmektedir.

"Hukuken Yaşayan" Devlet

Uluslararası hukukta "hukuken yaşayan devlet" fikri, bir devletin fiilî yönetim kapasitesindeki aşınmanın, onun uluslararası kişiliğini kendiliğinden sona erdirmeyeceği varsayımına dayandırılmaktadır. Bu çerçevede devletlik, yalnızca sahada etkin otorite üretimiyle değil; tanınma, üyelik, diplomatik temsil ve normatif koruma kalkını gibi formel göstergelerle de sürdürülebilir bir statü olarak kavramsallaştırılmaktadır. Dolayısıyla "hukuken yaşayan" devlet, yönetim pratikleri zayıflasa dahi uluslararası düzenin istikrar mantığı içinde, egemen eşitlik ve toprak bütünlüğü ilkeleriyle korunabilen bir hukuki varoluşa işaret etmektedir ("BM Şartı", 1945, md. 2/2 ve 2/4).

Devletliğin asgari ölçütleri klasik biçimde Montevideo Sözleşmesi'nin "kalıcı nüfus, belirli toprak, hükümet ve diğer devletlerle ilişki kurma kapasitesi" şeklindeki dört unsurlu şemasında ifade edilmektedir ("Montevideo Sözleşmesi", 1933, md. 1). Bu formül, devletliğin tanınmadan önce "objektif" bir çekirdeğe sahip olduğuna işaret ettiği ölçüde önemlidir. Ancak aynı zamanda "hükümet" unsurunun nasıl anlaşılacağı (salt biçimsel mi, yoksa etkili otorite mi) tartışmasını da sürekli canlı tutmaktadır. Nitekim zayıf/çökmüş devlet vakalarında sorun, nüfus ve toprak unsurunun varlığından çok, hükümetin "etkinlik" derecesinin hangi eşiğin altında devletliği tartışmalı hâle getireceğidir. Montevideo'nun yaklaşımı, bu eşiğin otomatik bir "devletin sona ermesi" sonucunu doğurmadığını, devletliğin hukuki statü olarak korunabildiğini düşündüren bir başlangıç noktası sunmaktadır ("Montevideo Sözleşmesi", 1933, md. 1).

Bu noktada tanınmanın rolü belirleyici bir ara katman oluşturmaktadır. Güncel devlet pratiğinde tanınmanın "kurucu" değil, ağırlıklı "açıklayıcı/deklaratif" nitelikte değerlendirildiği yani devletliğin varlığının tanıma fiiline değil, objektif unsurların mevcudiyetine bağlandığı vurgulanmaktadır ("The Recognition of States", 2005, s. 1-2). Bununla birlikte, aynı metinde, bir varlığın uluslararası sistemde "devlet gibi işleyebilmesi" açısından belli ölçüde tanınmanın fiilî önem taşıdığı, tanınma olmaksızın diplomatik ilişkiler ve uluslararası işlem kapasitesinin sınırlanabildiği

⁵Nekropolitika, gemenliğin nihai ifadesinin büyük ölçüde kimin yaşayacağına ve kimin öleceğine karar verme gücünde ve kapasitesinde yattığı durum, egemenlik ve ölüm arasındaki karmaşık ilişkiyi ifade etmektedir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Mbembe, A. (2003). Necropolitics. *Public Culture*, 15 (1), 11-40. <https://doi.org/10.1215/08992363-15-1-11>

⁶Zombi biyopolitikası, klasik biyopolitikanın ötesine geçerek bazı insanların sosyal olarak yaşayan ölüm haline getirildiği bir iktidar pratiği olarak tanımlanır. Ayrıntılı bilgi için bkz. Dillon, E. M. (2019). Zombie Biopolitics. *American Quarterly*. 71(3), 625-652. <https://doi.org/10.1353/aq.2019.0047>

belirtilmektedir. Bu ikili sonuç, “hukukun yaşayan” devletlerin tipik gerilimini üretmektedir: Devletlik statüsü hukukun korunurken, bu statünün iinin etkin yönetişimle doldurulamaması hlinde, “varlık” ile “işleyiş” ayrışmaktadır (“The Recognition of States”, 2005, s. 2).

Srekliplik tartişması ise, tanınma meselesini daha yapısal bir zemine taşıymaktadır. “Srekliplik”, devletin yok oluşunun istisnai olduğu, buna karşılık devletin hukuki kişiliğinin, ciddi i krizlerde dahi korunabildiği fikrini yansıtmaktadır. Bu eğilim, uluslararası toplumun “başarısız/çökmüş devlet” olgusuna, sınırların ve hukuki kişiliğin muhafazası yönünde tepki verdiğini ve böyle devletlerin üyeliklerinin dahi otomatik olarak ortadan kalkmadığını vurgulayan yaklaşımlarla desteklenmektedir (Thürer, 1999, s. 753). Bu bakış açısından, “hukukun yaşayan” devlet, fiili kapasite kaybı yaşasa da uluslararası düzenin temel birimi olarak sabitlenmekte, yok oluş (extinction) yerine “askıda işleyiş” (suspended functionality) biçiminde okunmaktadır.

Bu srekliplik mantığı, BM şartı’nın üyelik rejimiyle de uyumludur. şart, yeliği devlet statüsüyle ilişkilendirirken, üyelikten düşmeyi olağan bir sonuç değil, belirli prosedürlere bağlanan istisnai bir yaptırım olarak kurgulamaktadır (“BM şartı”, 1945, md.5). Aynı zamanda egemen eşitlik ilkesi, ye devletin hukuki statüsünün salt “i etkinlik” zayıflığıyla kolayca tartişmaya açılmasını zorlaştırmaktadır (“BM şartı”, 1945, md. 2/2). Bu bağlamda “hukukun yaşayan” devlet, uluslararası örgüt yeliği ve diplomatik srekliplik üzerinden, uluslararası kişiliğini yeniden üretmeye devam eden bir statü taşıyıcısı olarak belirginleşmektedir.

Sreklipliğin kavramsal netliği, “devletin devamı” ile “devlet halefiyeti” nin ayrıştırılmasıyla güçlenmektedir. Halefiyet, bir devletin yerini başka bir devletin alması şeklinde, uluslararası ilişkiler sorumluluğunun “ikame” edilmesi olarak tanımlanmaktadır (“Viena Sözleşmesi”, 1978, md. 3). Bu tanım, i otorite çöküşü yaşayan fakat uluslararası hukukta hlen aynı devlet olarak kabul edilen örneklerde halefiyetin değil, sreklipliğin baskın olacağını göstermektedir. Zira çökmüş devlet vakalarında çoğu zaman “bir devletin yerini alan yeni bir devlet” bulunmamakta aksine aynı devletin uluslararası kişiliği korunmakta, yalnızca içsel yönetişim kapasitesi kesintiye uğramaktadır.

Bu hukuki istikrarın normatif arka planı, BM şartı ve “Dostane İlişkiler Bildirisi” gibi temel metinlerin mdahalesizlik ve toprak bütünlüğü eksenli yaklaşımında da izlenmektedir. Bildiri, self-determinasyonun kötüye kullanılarak devletlerin toprak bütünlüğünün aşındırılmaması gerektiğini vurgularken devletlerin egemenliğine ve siyasal bağımsızlığına karşı güç kullanma veya tehditten kaçınılması ilkesini sistemin omurgası hâline getirmektedir (A/RES/2625, 1970). Bu çerçevede “hukukun yaşayan” devlet, fiili kırılganlığına rağmen, düzenin parçalanmasını önleyen bir tür “hukuki sabitleyici” olarak işlev görmektedir. Devletin i kapasitesi zayıflasa bile, dışarıdan statünün korunması, uluslararası sistemin sınır ve üyelik istikrarını yeniden üretmektedir.

Somali rneği, bu hukuki yaşamın pratik karşılığını görünür kılan en belirgin vakalardan biri olarak ele alınmaktadır. kmş devletlerin devletliklerinin devam ettiği görüşü, özellikle Somali, Liberya ve Afganistan gibi örneklerin BM yeliğinin sürmesi üzerinden temellendirilmektedir. Bu yelik sreklipliğinin, etkili hükümet yokluğuna rağmen “devletin sreklipliği” sonucunu desteklediği değerlendirilmektedir. Somali bağlamında, BM organlarının bir yandan “etkin hükümet eksikliğini” not ederken, diğer yandan egemenliğe ve toprak bütünlüğüne saygı çağrısını sürdürdüğü böylece devletin hukuki varlığının korunup yönetişim kapasitesindeki kopuşun görünür kılındığı ifade edilmektedir. Bu nedenle Somali’ye geçişte, “egemenlik-meşruiyet-temsil” çlemesinin 1991 sonrası hangi noktalarda koptuğu ve 2022 sonrası hangi göstergelerle kısmen toparlandığı sorusu, “hukukun yaşayan devlet” kavramının somut izleklerini kurmaya elverişli bir analitik hat sunmaktadır (Moscato de la Cuba, 2011, s. 159-160).

Yaptırımlar, Silah Ambargosu ve Deniz Yetkilendirmeleri: Hukukun ‘Zombi’ye Uyguladığı Rejim

Somali örneğinde yaptırım rejimleri çoğu zaman “devleti sona erdirmeye” değil, çatışmayı sınırlama ve şiddet ekonomisini daraltma amacıyla tasarlanmıştır. Bu tasarım, hedefin devletin uluslararası-hukukî kişiliğini ortadan kaldırmaktan ziyade, belirli aktörlerin kaynak ve hareket alanını daraltmak suretiyle statü sürekliliğini koruyan fakat kapasiteyi baskılayan bir çerçeve üretmektedir. Bu nedenle yaptırımlar, zombi devlet bağlamında “varlığı sürdürme-işlevi sınırlandırma” ikiliğini aynı anda taşıyan bir araç olarak okunabilmektedir.

Silah ambargosu mantığı da benzer biçimde, “Somali devletine karşı” kurulan bir cezalandırma rejiminden çok, silahlı grupların kapasitesini ve şiddetin yayılmasını sınırlamaya dönük bir güvenlik enstrümanı olarak işletilmiştir. Ambargonun istisna ve muafiyet mekanizmaları ise, uluslararası toplumun bir yandan statü sürekliliğini korurken diğer yandan güvenlik sektörünün yeniden inşasını kontrollü biçimde destekleme arayışını yansıtmaktadır.

Deniz yetkilendirmeleri, kapasite boşluğunun en görünür olduğu alanlardan birini oluşturur. Güvenlik Konseyi’nin VII. Bölüm altında verdiği yetkiler, Somali karasuları ve açık deniz bağlantısında korsanlık ve silah kaçakçılığı gibi tehditlere karşı uluslararası kolluk kapasitesini genişletirken, aynı zamanda Somali’nin formel egemenlik iddiasını tamamen dışlamayan bir “rıza/işbirliği” dilini korumaya çalışmıştır. Bu çerçevede deniz yetkilendirmeleri, iç güvenlik kapasitesi zayıflayan bir devletin uluslararası-hukukî kişiliği korunarak, belirli bir alanda fiilî güvenlik üretiminin dış kaynakla taşınmasına örnek teşkil etmektedir. Bu rejim birlikte okunduğunda, Somali’ye uygulanan hukukî düzenlemelerin bir yandan egemenliğin biçimsel kabuğunu sürdürdüğü, diğer yandan yönetim ve güvenlik kapasitesi boşluklarını “sektörel” ve “geçici” mekanizmalarla doldurmaya çalıştığı görülmektedir. Bu çift yönlü işleyiş, zombi devlet olgusunun hukukî düzlemde nasıl “askıda tutulan” bir statüyle idare edilebildiğini göstermektedir.

Zombilikten çıkışın hukukî göstergeleri, statü sürekliliğinin ötesinde fiilî yönetim kapasitesinde kalıcı bir toparlanmayı işaret eden asgari eşiklerle ilişkilendirilmektedir. Bu bağlamda, dış müdahale ve yetkilendirme mekanizmalarının olağanlaşması yerine, güvenlik ve adalet alanında ulusal kurumların sorumluluğu üstlenebilmesi, temsil pratiklerinin yalnızca prosedürel düzeyde kalmayıp substantif sonuç üretebilmesi, uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesinin ise dışsal denetimden içsel kurumsallaşmaya doğru evrilebilmesi temel göstergeler olarak tartışmaya açılmaktadır.

Somali Vaka Analizi: 1991 Sonrası Çözülme Dönemi

Bu bölümde Somali örneği, istisnai bir uç vaka olarak değil uzun süreli statü-işlev kopuşunun en gözlemlenebilir biçimde ortaya çıktığı bir vaka olarak ele alınmaktadır. Somali’nin bu şekilde konumlandırılması, zombi devlet kavramını yalnızca ülkeye özgü tarihsel bir durumla sınırlamaktan ziyade, benzer yapısal koşullara sahip diğer vakalar için de açıklayıcı bir analitik çerçeve sunduğunu göstermeyi amaçlamaktadır.

1991’de Siyad Barre rejiminin devrilmesiyle merkezî devlet aygıtının çöküşü, Somali’yi modern dönemin en uzun süreli “tam çözülme” örneklerinden birine dönüştürmüştür. Bradbury (2010), Somali’nin 1992’de devlet çöküşü ve iç savaşın tetiklediği kriz nedeniyle Soğuk Savaş sonrası dönemin insani müdahale tartışmalarında bir “eşik vaka” hâline geldiğini buna rağmen sonraki on yıllarda işlevsel bir merkezi yönetim kurma girişimlerinin istikrarlı biçimde sonuç üretmekte zorlandığını vurgular (s. 1–3). Buradaki kilit nokta, çözülmenin yalnızca “kapasite eksikliği” düzeyinde değil, devletliğin üç temel taşıyıcısında (egemenlik-meşruiyet-temsil) eşzamanlı kopuşlar üretmesidir.

Egemenlik boyutunda, 1991 sonrası Somali’de uluslararası-hukuki egemenlik ile iç egemenlik arasındaki makas hızla açılmıştır. Menkhaus’un ifadesiyle Somali, Ocak 1991’den

itibaren işleyen bir merkezî hükümet olmaksızın yaşamış dış aktörlerce desteklenen çok sayıda yeniden-inşa girişimi yapılmasına rağmen bu girişimler uzun süre ulusal ölçekte kalıcı bir idareyi tesis edememiştir (2004, s. 8). Bu tespit, “devletin hukukken yaşaması’nın, ülke sathında meşru şiddet tekeli ve yönetsel koordinasyon üretmeye otomatik olarak dönüşmediğini gösterir. Dolayısıyla Somali, uluslararası sistemin tanıma pratiği içinde “Somali devleti” adıyla yer alırken, ülke içinde egemenlik daha çok yerel otoriteler, silahlı aktörler ve parçalı idare biçimleri arasında dağılmıştır.

Uluslararası düzenin hukuki tepkisi ise çözülme döneminin “yönetilmesi” bakımından belirleyici olmuştur. Güvenlik Konseyi, 1992 tarihli 733 sayılı kararla, çatışmayı besleyen silah akışını kesmek amacıyla geniş kapsamlı bir ambargo rejimi kurmuştur (UNSC, S/RES/733, 1992). Bu tür kararlar, bir yandan Somali’nin uluslararası hukuk öznesi olarak varlığını teyit eden bir çerçeve içinde çalışırken, diğer yandan fiili parçalanmanın ürettiği güvenlik risklerini normatif kısıt ve dış denetim araçlarıyla çevrelemeye yönelmiştir. Başka bir deyişle, çözülme döneminde Somali’ye uygulanan rejim, “devleti ortadan kaldırma” değil, devletin zayıf işleyişinin ürettiği taşıma etkilerini sınırlama (silah akışı, şiddet ekonomisi, bölgesel istikrarsızlık) mantığıyla işletilmiştir. Meşruiyet boyutunda çözülme, iki yönlüdür. Birincisi, merkezî düzeyde meşruiyet üretimi (kural koyma, vergi toplama, kamu hizmeti sağlama) süreklilik gösterememiştir. İkincisi, bu boşluk, bazı alanlarda yerel düzen üretme kapasitesi olan aktörlerin “fiili meşruiyet” üretmesiyle doldurulsa bile, ulusal ölçekte ortak bir siyasal sözleşmeye dönüşmekte zorlanmıştır. Bradbury’nin işaret ettiği üzere, uluslararası toplumun devlet inşası ve karşı-terör hedefleriyle insani yardım pratiklerinin iç içe geçmesi, Somali sahasında hem yönetim düzenini hem de meşruiyet algılarını karmaşıklaştırmış; özellikle dış gündemlerin ağırlığı, yerel-siyasal uzlaşının kırılma eğilimini artırmıştır (2010, s. 3). Bu, zombi-devlet mantığındaki “sembolik süreklilik” ile “toplumsal/performans meşruiyeti” arasındaki gerilimi büyüten bir etkidir.

Temsil boyutunda ise çözülme, devletin “kimin adına konuştuğu” sorusunu kronikleştirmiştir. Merkezî idare zayıfladıkça, temsil iddiası çoğu zaman ya belirli koalisyonlara ya da geçici kurumsal düzeneklere dayanmıştır. Bu da “formel temsil”in uluslararası alanda sürmesine karşın “substantif temsil” kapasitesinin ülke içinde tartışmalı kalmasına neden olmuştur. Menkhaus’un anlattığı barış süreçleri ve geçiş hükümetleri örnekleri, uluslararası tanınmanın kimi dönemlerde üretilebildiğini ancak bu tanınmanın ülke sathında yönetim ve güvenlik kapasitesiyle buluşmasının sürekli bir sorun olarak kaldığını gösterir (2004, s. 8–9). Bu çerçevede 1991 sonrası Somali, zombi-devlet tartışmasının “omurgası” olan duruma yaklaşır: devlet adı ve statüsü dolaşımda kalır ama statünün içerdiği fonksiyonlar uzun süre parçalı ve düşük yoğunlukludur. Çözülme, bir “yok oluş” değil hukuki-kurumsal kabuğun korunup içerik üretiminin süreklilik kazanamadığı bir uzun dönemli aşınmadır.

2022 Sonrası Toparlanma: Güvenlikte Geri Kazanım, Rejimde Yeniden Ayarlama

2022 sonrası toparlanmayı “tam iyileşme” olarak değil, daha gerçekçi biçimde işlevselliği artırma ve egemenlik kapasitesini yeniden yoğunlaştırma girişimi olarak okumak gerekir. Bu dönem, özellikle güvenlik sahasında daha görünür bir ivme üretmesi bakımından ayrışır. Muibu, Somali federal hükümetinin Ağustos 2022’de el-Şebab’a karşı başlattığı taarruzun ilk aylarında, ulusal ordu ile yerel müttefiklerin belirli bölgelerde kayda değer alan kazanımları sağladığını ancak 2023’e gelindiğinde ivmenin yavaşladığını ve kazanımların tahkiminde ciddi zorlukların ortaya çıktığını belirtir (2024, s. 19-20). Buradaki iki nokta, toparlanma anlatısının çekirdeğini oluşturur. İç egemenlik kapasitesinin artırılması hedefi, yalnızca sembolik bir iddia olmaktan çıkartılıp sahada “toprak/yerleşim kontrolü” ve “güvenliği devralma” pratiğiyle desteklenmektedir. Buna rağmen, toparlanma “tek hamlelik” değildir. Kazanımların kalıcılığı, lojistik, yerel siyaset, ittifaklar ve kurumların tutunma kapasitesi gibi alanlarda kırılma eğilimi üretmektedir (2024, s. 20).

Bu güvenlik ivmesinin uluslararası rejimle bağlantısı da belirgindir. Güvenlik Konseyi’nin 2713 sayılı kararı, Somali’de son yıllardaki ilerlemeyi özellikle el-Şebab’la mücadele bağlamında

selamlamakta ve kararın amacını el-Şebab tehdidini zayıflatmak şeklinde konumlandırmaktadır (UNSC, S/RES/2713, 2023). Daha önemlisi, bu kararın “silah rejimi” kurgusu, Somali devleti ile el-Şebab’ı normatif olarak ayırtıran bir mantık izler. Silahların el-Şebab’a ve barışı bozmaya dönük aktörlere akışını engellemeyi hedeflerken, Somali resmî güvenlik kurumlarına yapılacak tedarike ilişkin istisnaları düzenler ve ele geçirilen silahların kayıt/izleme prosedürlerini ayrıntılandırır (UNSC, S/RES/2713, 2023). Bu, “zombi”nin hukuk rejimine uygulanmasında kritik bir eşiktir. Uluslararası sistem, Somali’yi yalnızca bir “kriz nesnesi” olarak çevrelemek yerine, kapasite inşasını mümkün kılan bir ayırtırılmış yetkilendirme çizgisine yönelmektedir. Böylece, devletin hukuki egemenliğinin sembolik olarak taşınmasıyla yetinilmeyip, egemenliğin içsel katmanını güçlendirmeye dönük pratikler daha açık biçimde desteklenir.

Toparlanmanın meşruiyet boyutu ise, güvenlik sahasındaki performans iddiası ile kurumsal süreklilik arasındaki etkileşimde ortaya çıkar. 2022 sonrası dönemde devlet, meşruiyeti yalnızca dış tanınma ve protokol üzerinden değil, aynı zamanda “iş görme” kapasitesi (alan kontrolü, temel güvenlik fonksiyonları, ortak operasyonel hedefler) üzerinden yeniden üretmeye çalışmaktadır. Bununla birlikte Muibu’nun vurguladığı “kazanımların konsolidasyonu” problemi, meşruiyetin performans ayağının kırılma kalabildiğini göstermektedir (2024, s. 20). Dolayısıyla toparlanma, meşruiyetin sembolik kanallardan performans kanallarına kaydığı bir geçiş değil; iki kanalın aynı anda işletilmeye çalışıldığı, fakat performansın sürdürülebilirliğinin sürekli sınındığı bir süreçtir.

Temsil boyutunda toparlanma daha temkinli okunmalıdır. Güvenlikteki ilerleme, temsil krizini kendiliğinden çözmez. Hatta bazı durumlarda temsil sorunu, askeri kazanımların “yeni düzen” olarak kurumsallaştırılmasını zorlaştırabilir. Zira substantif temsil, yalnızca uluslararası masalarda görünür olmayı değil farklı toplumsal kümelerin çıkar ve güvenlik ihtiyaçlarını eşitleyebilecek bir yönetim kapasitesini gerektirir. Bu nedenle 2022 sonrası toparlanma, zombi-devlet anlatısında “form” ile “işlev” arasındaki gerilimi tamamen kapatmak yerine, gerilimi azaltan ama bütünüyle bitirmeyen bir yeniden düzenleme olarak düşünülmelidir.

Somali’nin 1991 sonrası çözülmesi, “hukuki süreklilik” ile “fiilî işleyiş” arasındaki boşluğu büyüten bir uzun dönem üretmiştir. Bu dönemde devlet, uluslararası tanınma sayesinde “adı” ve “statüsü” ile yaşamaya devam etmiştir. Ancak içeride egemenlik, meşruiyet ve temsil katmanları parçalı kalmıştır (Menkhaus, 2004, s. 8; Bradbury, 2010, s. 3). 2022 sonrası toparlanma ise bu boşluğa karşı, özellikle güvenlik sahasında iç egemenliği artırma hamlesiyle ve buna paralel uluslararası hukuki rejimin el-Şebab’ı hedef alacak biçimde yeniden ayarlanmasıyla ilerlemektedir. Buna rağmen toparlanma, “zombi” hâlini tümünden sona erdiren tek bir kırılma değil; devletin işlev üretme kapasitesinin artmasına rağmen konsolidasyon problemlerinin sürdüğü kademeli bir geçiştir. Bu nedenle Somali, zombi-devlet çerçevesi için yalnızca “çöküş” örneği değil aynı zamanda zombi mantığının nasıl kısmen tersine çevrilebildiğini ve bu tersine çevirmenin hangi kurumsal-siyasi darboğazlarda yeniden tıkandığını gösteren dinamik bir vakadır.

Uluslararası Hukuk ve Örgüt Pratiklerinde “Zombi” ile Çalışma

Uluslararası hukukun devletlere ilişkin temel varsayımı, “kapasite kaybının” devletin hukukî varlığını otomatik olarak sona erdirmediği yönündedir. Bu nedenle “zombi” olarak nitelenen aktörlerle çalışmanın ilk adımı, devletin biçimsel sürekliliğinin korunmasıdır: egemen eşitlik, kuvvet kullanma yasağı ve iç işlerine karışmama ilkeleri, kapasite zayıflasa da devletin uluslararası sistemde “muhatap” kalmasını sağlar. Aynı mantık, örgüt pratiklerinde de “temsil ve muhataplık” ihtiyacını doğurur, işlevselliği aşınmış bir devletle dahi, yardımın ulaştırılması, yaptırımın hedeflenmesi, güvenliğin tesis edilmesi ve sorumluluğun izlenmesi için bir hukukî adres korunur. Bu, zombi metaforunun işaret ettiği “hukuken var/fiilen işlemiyor” geriliminin, hukukun içinde yönetilebilir bir forma sokulmasıdır.

Bu yönetilebilirlik, pratikte çoğu kez BM Şartı’nın VII. Bölümü kapsamında öngörülen araçlar aracılığıyla tesis edilir. Güvenlik Konseyi, uluslararası barış ve güvenliğe tehdit tespitinde

(“BM Şartı”, 1945, Bölüm VII) devletin iç kapasite boşluğunu “iç mesele” olmaktan çıkarıp uluslararasılaştırır. Yaptırımlar, silah ambargoları, denetim mekanizmaları ve (gerekli görüldüğünde) zorlayıcı tedbirlerin hukuki zeminini üretir. Somali bağlamı, bu “zombi ile çalışma” rejiminin ilk pratik hattı örneklerindendir. Konsey 1992’de genel ve kapsamlı bir silah ambargosu tesis ederek devlet-dışı şiddet ekonomisini kesmeye yönelmiş (metinde “general and complete embargo” ifadesi kullanılır. Bu ifade Türkçeye “genel ve kapsamlı ambargo” olarak çevrilebilir), aynı zamanda Somali’yi hukukî muhatap olarak sistemde tutmuştur (UNSC, S/RES/733, 1992). Buradaki kritik nokta, ambargonun “devleti yok saymak” yerine, tersine devletin varlığını veri alıp şiddeti üreten ağları hedefleyerek devletin “yeniden işlev kazanması” için dış çerçeve kurmasıdır.

Zombi devletlerle ilgili çalışmanın ikinci pratik hattı, bölgesel örgütlerle birlikte yürütülen güvenlik düzenlemeleridir. BM Şartı, bölgesel düzenlemeleri ve örgütleri ilkesel olarak tanıır (“BM Şartı”, 1945). Somali’de bu zemin, Afrika Birliği misyonlarının (AMISOM’dan ATMIS’e) Güvenlik Konseyi tarafından “yetkilendirilmesi/teyit edilmesi” ve misyonun görev tanımı ile kademeli dönüşümünün Konsey diline bağlanmasıyla somutlaşır. Örneğin ATMIS’in yetkilendirilmesi ve görev parametreleri, Konsey kararında açıkça çerçevelenir. Bu çerçeve, zayıf devlet kapasitesi karşısında güvenlik üretimini “tam devralma” şeklinde değil, aşamalı ve koşullu bir ortak düzenleme olarak kurar (UNSC, S/RES/2628, 2022). Böylece “paylaşılan egemenlik” pratikleri, siyasal bir öneriden ibaret kalmayıp, Şart’ın Bölüm VII/Bölüm VIII mimarisi içinde kurumsal bir işleyiş kazanır. Sahada güç üretimi dış destekle yürürken, hukukî sorumluluk ve temsil adresi “Somali Devleti” olarak korunur.

Üçüncü hat, zombi rejimin denizde icra edilen yönüdür. Yaptırımların uygulanabilirliği için deniz denetimi, arama/el koyma ve sevkiyat engelleme gibi araçlar devreye girer. Somali özelinde Konsey, belirli dönemlerde devletlerin Somali açıklarında (ve belirli koşullarda karasuları dâhilinde) yasadışı ticaret ve silah sevkiyatını engellemeye dönük denetim yetkilerini ayrıntılandırmış. Bu tür tedbirlerin, yetki sınırları ve raporlama yükümlülükleriyle birlikte işletileceğini belirtmiştir (UNSC, S/RES/2182, 2014). Karar metinlerinde ayrıca, bu yetkilendirmenin deniz hukukundaki genel rejimi “genel olarak değiştirmedeği” vurgulanarak, istisnâî yetkinin dar yorumlanması gerektiğine işaret eden bir çerçeve kurulmuştur (UNSC, S/RES/2182, 2014). Bu yaklaşım, zombi devlete ilişkin çelişkiyi yönetmenin tipik bir yoludur. Devlet “egemen” kabul edilir, fakat egemenliğin sahada üretilemediği alanlarda, uluslararası toplum sınırlı ve denetlenebilir müdahale şeritleri açar.

Dördüncü hat, bu operasyonel rejimin hukukî sorumluluk ve hesap verebilirlik boyutudur. Zombi durumlarda fiilî otorite parçalıdır. Kimi zaman resmî organlar zayıftır, kimi zaman fiilî güç odakları (milisler, yerel otoriteler, güvenlik şirketleri vb.) kamu gücü benzeri işlevler görür. Devlet sorumluluğu bakımından bu dağınıklık, eylemlerin “kime atfedileceği” sorununu büyütür. Devlet sorumluluğuna ilişkin taslak maddeler, organların eylemlerinin devlete atfedileceğini (“Draft Articles on Responsibility of States”, 2001, s. 40-41) ve kimi koşullarda kamu otoritesinin yokluğunda fiilî olarak “kamu gücü yetkileri” kullanan kişi/grupların davranışlarının da atfı tartışmasına konu olabileceğini kabul eden bir mantık taşır (“Draft Articles on Responsibility of States”, 2001, s. 47-48). Bu çerçeve, zombi devletlerde “temsil var/otorite yok” ikilemini şunu söyleyerek yönetir. Hukuk, muhatapı korur. Fakat fiilî güç kullananların eylemlerini görünmez kılmaz.

Öte yandan zombi rejimi, yalnızca devlete değil, sahada rol alan uluslararası örgütlere de sorumluluk soruları yöneltir. BM’nin ayrı bir hukukî kişiliğe sahip olduğu ve işlevlerini yerine getirebilmesi için hukukî kapasite ile bağımsızlıklardan yararlandığı, antlaşma metninde açıkça düzenlenmiştir (“Convention on the Privileges”, 1946, s. 2-4). Bu bağımsızlık rejimi, operasyonların sürdürülebilirliği açısından koruyucu olsa da, zombi sahalarda “zararın tazmini/şikayet mekanizmaları” gibi pratikleri daha kritik hâle getirir. Bu yüzden örgüt sorumluluğuna dair taslak maddeler, bir uluslararası örgütün fiillerinin atfı ve hukuka aykırılık hâllerinde sonuç doğuracağı

fikrini sistematikleştirir ("Draft articles on the responsibility of international organizations", 2011, s. 12-15). Böylece "zombi ile çalışma", yalnızca güvenlik üretmek değil. Aynı zamanda yetki-atıf-denetim zincirini kurarak hukukun kendi içinde meşruiyet üretmesini sağlamak anlamına gelir.

Son olarak, uluslararası hukuk ve örgüt pratikleri zombi durumları çoğu zaman "süreklilik + koşulluluk" formülüyle yönetir. Devletin tanınması ve temsil görünürlüğü korunur. Buna eşzamanlı olarak silah ambargosu, hedefli yaptırımlar, deniz yetkilendirmeleri, misyon yetkileri ve raporlama yükümlülükleri gibi araçlarla fiili boşluk dış denetim şeritleri üzerinden daraltılır. Somali deneyimi, bu yaklaşımın bir tür "hukukî ara-form" ürettiğini gösterir. Devlet, hukuk düzeninde yaşamaya devam eder. Fakat işlevsellik, belirli alanlarda uluslararası ve bölgesel örgütlerce geçici olarak taşınır. Bu ara-formun başarısı ise, sadece güvenlik göstergelerine değil, yerel kurumsallaşmanın kalıcılığına ve temsilin yeniden "substantif" içerik kazanmasına bağlıdır.

Sonuç

Bu çalışma, Somali örneği üzerinden "başarısız devlet" tartışmasının kapasiteye aşırı yaslanan açıklama çerçevesinin tek başına yeterli olmadığını devletliğin uluslararası sistemde yalnızca işlev üretme gücüyle değil, aynı zamanda statü, tanınma, temsil ve sembolik/prosedürel süreklilik mekanizmalarıyla da sürdürülebildiğini göstermiştir. Bu nedenle araştırmanın ilk sorusuna karşılık olarak, Somali'nin "çöküş"ünün salt bir kurumsal yetersizlik değil, devletin uluslararası hukukta yaşamaya devam ettiği hâlde ülke sathında düzen üretme kudretinin parçalanmasıyla ortaya çıkan bir varoluş biçimi olduğu sonucuna varılmıştır. Kapasite-merkezli yaklaşımlar, güvenlik ve hizmet sunumu ekseninde önemli göstergeler sunmakla birlikte, devletin "hukuken var oluşunu" taşıyan tanınma, üyelik ve diplomatik görünürlük gibi katmanları ikincilleştirdiği için Somali'nin uzun süreli kırılma durumunu tam olarak yakalayamamaktadır. Bu boşluğu dolduran "zombi devlet" kavramsallaştırması, devletin ölmediği, fakat yaşamının da normal bir devlet yaşamı olmadığı ara bir hâli görünür kılar. Statü sürer, fakat statünün içerdiği işlevler süreklilik kazanamaz görünürlük sürer, fakat görünürlüğün temsil ettiği toplumsal bağ zayıflar.

İkinci araştırma sorusu bakımından, zombi metaforunun analitik değerinin, "hukuken var/fiilen işlemiyor" gerilimini tek bir çerçevede toplayabilmesinde yattığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu metafor, yalnızca dramatik bir betimleme sunmakla kalmaz, devletin biçimsel varlığını taşıyan işaretler ile işlev üretim kapasitesi arasındaki uyumsuzluğun kalıcılığabileceğini kabul eden bir açıklama mantığı kurar. Bununla birlikte metaforun sınırı da burada belirir, "zombi" kavramı, her düşük kapasite durumunu otomatik olarak açıklayan bir etiket değildir. Ancak uluslararası tanınmanın ve kurumsal görünürlüğün sürdüğü, buna rağmen iç egemenliğin zayıf kaldığı ve meşruiyetin performanstan çok prosedürel/sembolik kanallarla taşındığı vakalarda açıklayıcı gücü yükselir. Somali'de bu koşullar uzun süre birlikte görüldüğü için kavram, hem betimleyici hem de ayrıştırıcı bir işlev üstlenmiştir.

Üçüncü soruya yanıt olarak, egemenlik-meşruiyet-temsil üçlemesinin, Somali'nin 1991 sonrası sürecinde "zombileşme"yi izlemeye elverişli tutarlı bir ölçüm mantığı sunduğu tespit edilmiştir. Egemenlik düzleminde, dışarıdan tanınma ve uluslararası-hukukî statü korunurken iç egemenliğin parçalanması, meşruiyet düzleminde, toplumla kurulan rıza ve hizmet temelli bağ zayıfladığında bile belirli dönemlerde prosedürel/kurumsal süreklilik üzerinden "meşru muhatap" kalabilme, temsil düzleminde ise, uluslararası platformlarda formel temsil sürdüğü hâlde, ülke içinde substantif temsil bağının zayıflaması zombi hâlinin ana göstergeleri olarak belirginleşmiştir. Bu üç eksenin aynı anda bozulması, Somali'yi yalnızca "zayıf kapasite" vakası olmaktan çıkarıp, devletliğin içi boşalırken kabuğunun ayakta kaldığı bir siyasal form haline getirmiştir.

Dördüncü araştırma sorusuna ilişkin olarak, 2022 sonrası dönemde gözlenen toparlanmanın "zombilikten çıkış" yönünde bir potansiyel taşıdığı, ancak bu potansiyelin otomatik ve geri dönülmez olmadığı sonucuna varılmıştır. Toparlanma, özellikle güvenlik alanında iç egemenliği genişletme iddiası ve devletin sahada daha görünür bir düzen üretme çabasıyla anlam kazanmıştır. Ancak

kazanımların kalıcılılaşmasının yalnızca askeri ilerlemeye değil, kurumsal yerleşmeye, kaynak mobilizasyonuna, yerel uzlaşmaya ve temsil kapasitesinin güçlenmesine bağlı olduğu görülmüştür. Bu nedenle 2022 sonrası moment, “zombi hâlin bittiği” bir kırılmadan çok, zombi mantığının bazı boyutlarda geriletilebildiği fakat konsolidasyon sınavının devam ettiği kademeli bir geçiş olarak değerlendirilmiştir. Başka bir ifadeyle, toparlanma egemenliğin işlevsel katmanında ilerleme işaretleri üretse de, meşruiyetin performans boyutunun güçlenmesi ve temsilin substantif içeriğinin genişlemesi olmaksızın bu ilerleme kırılğan kalacaktır.

Beşinci soruya karşılık olarak, Somali deneyimi uluslararası hukuk ve örgüt pratiklerinin “hukuken yaşayan ama fiilen zayıf” devletlerle çalışırken bir tür ara rejim geliştirdiğini göstermiştir. Bu rejimde devletin uluslararası kişiliği ve muhataplığı korunurken, kapasite boşluğu hedefli kısıtlamalar, denetim mekanizmaları, güvenlik misyonları ve alan-bazlı yetkilendirmeler aracılığıyla yönetilmektedir. Buradaki temel bulgu şudur: Uluslararası düzen, zombi hâli sona erdirmekten ziyade onu yönetilebilir kılma eğilimindedir; çünkü statünün korunması, sınırların ve üyelik sisteminin istikrarı açısından işlevsel görülmektedir. Ancak aynı pratik, zombi hâlin uzamasına da zemin hazırlayabilir. Dışsal çerçeveler iç işlevselliğin yerine geçtikçe, devletin içeride meşruiyet ve temsil üretme kapasitesinin yeniden inşası gecikebilir. Bu ikili etki, Somali’de “statü sürekliliği” ile “iç kapasite inşası” arasındaki gerilimi sürekli canlı tutmuştur. Bu tespit, yalnızca betimleyici bir gözlem değil, uluslararası düzenin yapısal tercihlerini sorgulayan eleştirel bir değerlendirme olarak formüle edilmektedir.

Sonuç olarak çalışma, Somali’nin zombi devlet olarak anlaşılmasının, onu “başarısızlık” etiketiyle sabitlemekten farklı bir kavrayış sunduğunu ortaya koymaktadır. Somali, hukuken yaşamaya devam eden, fakat egemenlik, meşruiyet ve temsilin içerik üretme gücünü aynı anda taşıyamadığı dönemlerde “canlıymış gibi görünen” bir devlet formuna yaklaştı ve 2022 sonrası dönemde ise bu formu kısmen tersine çevirebilecek bir toparlanma ivmesi göstermiştir. Bu bulguların işaret ettiği temel çıkarım, zombi hâlden çıkışın tek bir alandaki ilerlemeyle değil, üç eksenle eşzamanlı bir yoğunlaşmayla mümkün olduğudur. İç egemenlik sahada kalıcılılaşmalı, meşruiyet prosedürle sınırlı kalmayıp performansla desteklenmeli ve temsil, yalnızca uluslararası görünürlük değil, toplumsal bağ kurabilen substantif bir içerik kazanmalıdır. Bu eşzamanlılık sağlanmadığında, devletin statüsü yaşamaya devam eder. Fakat devletliğin toplumsal ve yönetsel gerçekliği, zombi mantığının ürettiği kırılğanlık içinde yeniden üretilecektir. Bu çerçevede çalışma, zombi devlet kavramını yalnızca Somali’ye özgü bir durumun açıklaması olarak değil. Uzun süreli statü-işlev kopuşu yaşayan benzer vakaları analiz etmeye imkân veren eleştirel bir kavramsal araç olarak önermekte ve gelecekte karşılaştırmalı çalışmalar için analitik bir zemin sunmaktadır.

References

- Agamben, G. (1998). *Homo sacer: Sovereign power and bare life*. Stanford University Press.
- Barnett, M., & Duvall, R. (2005). Power in international politics. *International Organization*, 59(1), 39–75. <https://doi.org/10.1017/S0020818305050010>
- Barnett, M., & Finnemore, M. (2004). *Rules for the world: International organizations in global politics*. Cornell University Press.
- Baudrillard, J. (1994). *Simulacra and simulation*. University of Michigan Press.
- Besson, S. (2022). Democratic representation within international organizations. *International Organizations Law Review*, 19, 489–527. <https://doi.org/10.1163/15723747-19030001>
- Bradbury, M. (2010). *State-building, counterterrorism, and licensing humanitarianism in Somalia* (Briefing Paper). Feinstein International Center. <https://fic.tufts.edu/wp-content/uploads/state-building-somalia.pdf>
- Brady, M. E. (2021). Zombie state constitutional provisions. *Wisconsin Law Review*, 2021(22-01), 1063–1096.
- Call, C. T. (2008). The fallacy of the "failed state." *Third World Quarterly*, 29(8), 1491–1507. <https://doi.org/10.1080/01436590802544207>
- Chandler, D. (2006). *Empire in denial: The politics of state-building*. Pluto Press.
- Convention on the Rights and Duties of States. (1933). *Montevideo Convention on the Rights and Duties of States*. <https://www.ilsa.org/Jessup/Jessup15/Montevideo%20Convention.pdf>
- Dillon, E. M. (2019). Zombie biopolitics. *American Quarterly*, 71(3), 625–652. <https://doi.org/10.1353/aq.2019.0047>
- Erman, E. (2018). The political legitimacy of global governance and the proper role of civil society actors. *Res Publica*, 24, 133–155. <https://doi.org/10.1007/s11158-017-9386-x>
- Giorgetti, C. (2010). *A principled approach to state failure: International community actions in emergency situations* (Developments in International Law, Vol. 64) [E-book]. Brill.
- Gray, J. (2018). Life, death, or zombie? The vitality of international organizations. *International Studies Quarterly*, 62(1), 1–13. <https://doi.org/10.1093/isq/sqx086>
- Helman, G., & Ratner, S. R. (1992). Saving failed states. *Foreign Policy*, 89, 3–20. <https://doi.org/10.2307/1149070>
- Hurrell, A. J. (2005). Legitimacy and the use of force: Can the circle be squared? *Review of International Studies*, 31(1), 15–32. <https://doi.org/10.1017/S0260210505006765>
- Krasner, S. (2004). Sharing sovereignty: New institutions for collapsed and failing states. *International Security*, 29(2), 85–120. <https://doi.org/10.1162/0162288042879940>
- Krasner, S. D. (1999). *Sovereignty: Organized hypocrisy*. Princeton University Press.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press.
- Mbembe, A. (2003). Necropolitics. *Public Culture*, 15(1), 11–40. <https://doi.org/10.1215/08992363-15-1-11>
- Menkhaus, K. (2007). Governance without government in Somalia: Spoilers, state building, and the politics of coping. *International Security*, 31(3), 74–106. <https://doi.org/10.1162/isec.2007.31.3.74>

- Menkhaus, K. J. (2004). *Somalia: State collapse and the threat of terrorism* (Adelphi Paper No. 364). International Institute for Strategic Studies.
- Moscoso de la Cuba, P. (2011). The statehood of "collapsed" states in public international law. *Agenda Internacional*, 18(29), 121–174. <https://doi.org/10.18800/agenda.201101.006>
- Muibu, D. (2024). Somalia's stalled offensive against Al-Shabaab: Taking stock of obstacles. *CTC Sentinel*, 17(2), 18–26. <https://ctc.westpoint.edu/somalias-stalled-offensive-against-al-shabaab-taking-stock-of-obstacles/>
- Neumann, I. B. (2012). *At home with the diplomats: Inside a European foreign ministry*. Cornell University Press.
- Özalp, O. N. (2014). Uluslararası ilişkilerde başarısız devletler sorunsalı ve bu sorunsalın uluslararası hukuka etkileri. *Journal of Istanbul University Law Faculty*, 72(1), 349–362.
- Özkan, M. (2020). Siyasal temsil: Bir kavramın dönüşümü. *Felsefe Dünyası Dergisi*, (71), 232–263.
- Pitkin, H. F. (1967). *The concept of representation*. University of California Press.
- Pouliot, V. (2008). The logic of practicality: A theory of practice of security communities. *International Organization*, 62(2), 257–288. <https://doi.org/10.1017/S0020818308080090>
- Risse, T. (2011). *Governance without a state? Policies and politics in areas of limited statehood*. Columbia University Press.
- Rotberg, R. I. (2003). Failed states, collapsed states, weak states: Causes and indicators. In R. I. Rotberg (Ed.), *State failure and state weakness in a time of terror* (pp. 1–26). Brookings Institution Press.
- Saeed, R. (2020). The ubiquity of state fragility: Fault lines in the categorisation and conceptualisation of failed and fragile states. *Social & Legal Studies*, 29(6), 767–789. <https://doi.org/10.1177/0964663920906453>
- Schwartz, N. L. (1988). *The blue guitar: Political representation and community*. University of Chicago Press.
- Sharp, P. (1999). For diplomacy: Representation and the study of international relations. *International Studies Review*, 1(1), 33–57. <https://doi.org/10.1111/1521-9488.00140>
- Swiss Federal Department of Foreign Affairs. (2005). *The recognition of states and governments under international law*. https://uniset.ca/microstates2/PDF_Anerkennung_en_05.pdf
- Thomas, C. A. (2014). The uses and abuses of legitimacy in international law. *Oxford Journal of Legal Studies*, 34(4), 729–758. <https://doi.org/10.1093/ojls/gqu008>
- Thürer, D. (1999). The "failed state" and international law. *International Review of the Red Cross*, 81(836), 731–761.
- United Nations. (1945a). *Charter of the United Nations and Statute of the International Court of Justice*. United Nations Treaty Collection. <https://www.icj-cij.org/charter-of-the-united-nations>
- United Nations. (1945b). *Charter of the United Nations*. <https://www.un.org/en/about-us/un-charter>
- United Nations. (1946). *Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations* (Adopted 13 February 1946). United Nations Treaty Collection. https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=III-1&chapter=3&clang=_en

- United Nations. (1978). *Vienna Convention on Succession of States in respect of Treaties*. https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/3_2_1978.pdf
- United Nations General Assembly. (1970). *Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Co-operation among States in accordance with the Charter of the United Nations* (A/RES/2625). https://treaties.un.org/doc/source/docs/A_RES_2625-Eng.pdf
- United Nations International Law Commission. (2001). *Draft articles on responsibility of states for internationally wrongful acts, with commentaries*. https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/9_6_2001.pdf
- United Nations International Law Commission. (2011). *Draft articles on the responsibility of international organizations, with commentaries*. https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/9_11_2011.pdf
- United Nations Security Council. (1992). *Resolution 733* (S/RES/733). <https://main.un.org/securitycouncil/en/s/res/733-%281992%29>
- United Nations Security Council. (2014). *Resolution 2182* (S/RES/2182). <https://main.un.org/securitycouncil/en/s/res/2182-%282014%29>
- United Nations Security Council. (2022). *Resolution 2628* (S/RES/2628). https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_RES_2628.pdf
- United Nations Security Council. (2023). *Resolution 2713* (S/RES/2713). <https://main.un.org/securitycouncil/en/content/sres2713-2023>
- Zürn, M. (2014). Global governance and legitimacy problems. *Government and Opposition*, 39(2), 260-287. <https://doi.org/10.1111/j.1477-7053.2004.00123.x>

ETHICAL DECLARATIONS

Research and Publication Ethics

We declare that this article is an original work and was prepared in accordance with the principles of scientific research and publication ethics. The article has not been published elsewhere and is not currently under review by another journal.

All sources used in the study have been cited in accordance with academic standards. We declare that the study does not contain plagiarism, fabrication, falsification, or manipulation of data, and that the research findings have been presented in accordance with the principles of scientific integrity.

Author Contributions

We designed, conducted, and analyzed the study and prepared the report for this article. We have reviewed and approved the final version of the article and agreed to its publication.

Conflict of Interest

We declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

Funding

This research did not receive any specific grant, financial support, or funding from any public, commercial, or non-profit funding agencies.

Artificial Intelligence (AI) Usage Disclosure

During the preparation of this manuscript, artificial intelligence tools may have been used solely for limited purposes such as language editing, translation assistance, and stylistic improvement. Any AI-assisted translations or language corrections were carefully reviewed and verified by us. Artificial intelligence tools were not used to generate the core scientific content, research design, analysis, or scholarly conclusions. All academic responsibility for the content of the manuscript rests entirely with us.

Copyright and Permissions

We confirm that all necessary permissions for copyrighted materials have been obtained where required and that the manuscript does not violate any intellectual property rights.

Author Approval

We confirm that they have read and approved the final version of the manuscript and consent to its submission and publication.

ETİK BEYANLAR**Araştırma ve Yayın Etiği**

Bu makalenin özgün bir çalışma olduğunu ve bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hazırlandığını beyan ederiz. Makale daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış olup başka bir dergide değerlendirme sürecinde değildir.

Çalışmada kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun biçimde atıflanmıştır. Çalışmanın intihal, veri uydurma, veri tahrifi veya manipülasyon içermediğini; araştırma bulgularının bilimsel dürüstlük ilkelerine uygun şekilde sunulduğunu beyan ederiz.

Yazar Katkısı

Çalışmanın tasarlanması, yürütülmesi, analizi ve makalenin raporlama aşamasını birlikte yürüttük. Makalenin son hâlini okuyup onayladık ve yayımlanmasını kabul ettik.

Çıkar Çatışması

Bu makalenin yayımlanmasına ilişkin herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan ederiz.

Finansal Destek

Bu araştırma herhangi bir kamu kurumu, ticari kuruluş veya kâr amacı gütmeyen kuruluş tarafından finansal olarak desteklenmemiştir.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Makalenin hazırlanması sürecinde yapay zekâ araçlarından yalnızca dil düzenleme, çeviri desteği ve anlatım iyileştirmesi amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmıştır. Yapay zekâ araçları tarafından yapılan çeviri ve dil düzenlemeleri tarafımızdan dikkatle kontrol edilmiştir. Yapay zekâ araçları çalışmanın bilimsel içeriğinin, araştırma tasarımının, analizlerinin veya akademik sonuçlarının oluşturulmasında kullanılmamıştır. Makalenin içeriğine ilişkin tüm akademik sorumluluk bize aittir.

Telif Hakları ve İzinler

Telif hakkı gerektiren materyaller kullanılmışsa gerekli izinlerin alındığını ve çalışmanın herhangi bir fikrî mülkiyet hakkını ihlal etmediğini beyan ederiz.

Yazar Onayı

Makalenin son hâlini okuduk, onayladık ve yayımlanmasını kabul ettiğimizi beyan ederiz.

Authors' Contribution Statement / Yazarların Katkı Oranı Beyanı

The researchers' contribution statement is as follows / Araştırmacıların katkı oranı beyanı şu şekildedir:

First author / 1. Yazar %50,

Second author / 2. Yazar %50.